

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

**Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení
a vzdělávání strážníků**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:
PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc.

Vypracoval:
Jiří Tecl

Brno 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků“ zpracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, která je součástí této bakalářské práce.

Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

V Brně 1. 2. 2012

.....
J i ř í T e c l

Poděkování

Děkuji paní PhDr. Geraldině Palovčíkové, CSc., za odborné vedení, inspiraci, rady a metodickou pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

Také děkuji své rodině, především manželce Daně za její trpělivost a podporu.

Jiří Tecl

OBSAH

Úvod	3
1. Historický vývoj policejních složek	6
2. Obecní policie	13
2.1 Právní postavení obecní policie	13
2.2 Působnost a činnost obecní policie	14
2.3 Řízení a organizace obecní policie	15
2.4 Postavení strážníků a jejich zákonné předpoklady	16
2.5 Povinnosti a oprávnění strážníků	17
3. Vzdělávání strážníků obecních policií	21
3.1 Vývoj vzdělávání strážníků od roku 1991	21
3.2 Odborné předpoklady a výcvik čekatelů a strážníků	24
3.3 Ověření odborné způsobilosti čekatelů a strážníků	27
3.4 Vzdělávání strážníků po získání osvědčení	29
4. Městská policie Havlíčkův Brod	32
4.1 Vznik, vývoj a přijímací řízení	32
4.2 Charakteristika řízení a organizace	34
4.3 Současná činnost a programy oddělení prevence	35
4.4 Analýza přestupků zjištěných Městskou policií Havlíčkův Brod	40
4.5 Městský kamerový systém	44
4.6 Dílčí závěr teoretické části	45
5. Praktická část	46
5.1 Metody, cíle průzkumu, stanovení hypotéz	46
5.2 Zpracování a interpretace získaných dat	47
5.3 Dílčí závěr praktické části	70
Závěr	73
Resumé	75
Anotace	76
Seznam literatury	77
Seznam příloh	79

Motto:

Neslibuj, že vykonáš, nehonos se, žes vykonal, ale ponech svým skutkům, aby za tebe mluvily.

Jan Amos Komenský

Úvod

Důvodem toho, že jsem si zvolil téma bakalářské práce „Vznik a vývoj obecní policie, její právní postavení a vzdělávání strážníků“, je především to, že mám k obecní policii velmi blízko, neboť již 20 let pracuji jako strážník Městské policie Havlíčkův Brod a problematika, kterou se každodenně zabývám, úzce souvisí se zajišťováním ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti občanů i jejich soukromého majetku. Z vlastní dlouholeté zkušenosti vím, že na práci obecní policie působí řady faktorů, především však komunální politika a veřejné mínění.

Souvislost zvoleného tématu bakalářské práce se studovaným oborem Sociální pedagogika je zde zejména spatřována v tom, že obecní policie se ve své činnosti také velmi intenzivně zaměřuje na preventivní činnost u všech skupin dětí, mládeže a dospělých, nejen těch sociálně znevýhodněných nebo rizikových, a to především v rámci svých preventivních programů. Kvalitní policejní práce je také součástí sociální pomoci občanům a lze s ní již v zárodku podchytit nežádoucí sociální projevy.

Po „sametové revoluci“ v roce 1989 došlo k pádu dosavadního totalitního režimu a Česká republika se stala demokratickým státem. Jako v každé demokratické společnosti, tak byl největší důraz kladen na dodržování základních lidských práv a svobod, které jsou zakotveny v ústavním pořádku České republiky. Tuto nově nabytou demokracii si ale mnoho občanů republiky začalo vysvětlovat podle svých představ a vzhledem k tomu došlo k obrovskému nárůstu kriminálního chování.

Vzhledem k strmému nárůstu kriminality se obce snažily o zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti obyvatel na svém území vlastní silou, protože Policie České

republiky byla v této době již značně přetížena. Obce k tomu dostaly možnost, když jim Česká národní rada svým zákonem č. 367/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů, dala právo zabezpečovat si místní záležitosti veřejného pořádku v samostatné působnosti. A právě jednou z možností, která byla uvedena v zákoně č. 367/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 36, odst. 1, písm. k, bylo zakotvení oprávnění obecního zastupitelstva, zřídit obecní (městskou) policii. Jednalo se tudíž o oprávnění obcí, nikoli o povinnost.

Zákon České národní rady č. 367/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů, však také předpokládal, že mnoho obcí si obecní policii nezřídí a dal pro tyto případy obecnímu zastupitelstvu oprávnění pověřit k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku určeného pracovníka obecního úřadu. Pověření pracovníci měli především dohlížet na dodržování veřejného pořádku v obci, upozorňovat fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a činit opatření k jejich odstranění. Mohli také od občanů požadovat potřebná vysvětlení a ukládal pokuty v blokovém řízení.

Základní úkoly, které by měla obecní policie plnit, ustanovil zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Ten obecní policii ukládal především zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v obci, dohled nad dodržováním občanského soužití, přispívání k ochraně a bezpečnosti osob a majetku a odhalování přestupků a jiných správních deliktů, jejichž projednávání je v působnosti obce. Obecní policie se dle zákona měla rovněž podílet nad dohledem na bezpečnost a plynulost silničního provozu, na prevenci kriminality v obci a provádět dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích.

Mou bakalářskou práci jsem rozdělil na pět kapitol, z nichž jsou čtyři teoretické a jedna praktická. V první kapitole se zabývám historií a vývojem policejních složek od jejich počátku až po současnost. Především se pak zaměřuji na historii policejních složek od 18. století, kdy se dá hovořit o vzniku moderních policejních sborů.

Ve druhé kapitole jsem cíleně věnoval pozornost obecní policii, zabývám se jejím právním postavením, vymezuji působnost a činnost. Seznamuji s organizací této složky a jejím řízením. Rovněž věnuji významnou pozornost strážníkům a popisuji jejich postavení, zákonné předpoklady a vysvětluji jim svěřená oprávnění a povinnosti.

Třetí kapitola pojednává o vzdělávání strážníků obecních policií. Zde se hlavně zaměřuji na nástupní kurz nových strážníků a také na pravidelné prolongační kurzy již sloužících strážníků, které se konají jednou za tři roky a bez jejichž absolvování, se složením následné prolongační zkoušky, nelze činnost strážníka obecní policie vykonávat. Rovněž se v této kapitole zabývám vzděláváním strážníků po získání osvědčení.

V následující kapitole jsem se zaměřil na Městskou policii Havlíčkův Brod, kde pracuji od počátku jejího vzniku. Popisuji zde z praxe její vznik a trvání až do současnosti, pojednávám o přijímacím řízení k této městské policii, charakterizuji systém jejího řízení a organizace, seznamuji s oddělením prevence a jeho preventivními programy. Dále jsem se snažil přiblížit fungování Městského kamerového systému a jeho využití pro zvýšení bezpečnosti ve městě. Rovněž jsem v této části analyzoval přestupky, které strážníci Městské policie Havlíčkův Brod řešili v letech 2006 až 2010.

V poslední praktické části se cíleně zaměřil na vnímání Městské policie Havlíčkův Brod veřejností. Tato průzkumná část práce je provedena kvantitativní metodou ve formě dotazníku. Dotazník je složen z 18 uzavřených, 3 otevřených otázek a data dotazníkem získaná jsou následně analyzována a převedena do přehledných grafů.

Cílem bakalářské práce bylo, seznámit s historií policejních složek a představit obecní policii, jako jednu z částí bezpečnostního systému České republiky. Seznámit s činností obecní policie a zaměřit se na její přínos v oblasti prevence kriminality a nežádoucích sociálních projevů především u dětí a mládeže. V neposlední řadě poté poskytnout přehled o vzdělávání strážníků obecních policií, které je významnou součástí tohoto psychicky i fyzicky náročného povolání. Důležitým cílem, byla také možnost budoucího využití mé práce především při preventivní činnosti Městské policie Havlíčkův Brod a seznamování veřejnosti s touto bezpečnostní složkou.

1. Historický vývoj policejních složek

Stejně jako u nás, tak i ve světě historie a vývoj bezpečnostních složek souvisela s vývojem státu a státní správy, jejíž součástí bezpečnostní orgány a instituce bezesporu byly a jsou. Slovo policie vychází z latinského slova „politia“ (veřejná správa), které je odvozeno od řeckého slova „polis“ (město). Je to pojem, který dříve nebyl přesně ohraničený a svůj obsah měnil v závislosti na historickém vývoji. Až v pozdějších dobách byl chápán jako vnitřní správa země.

Vznik moderních policejních sborů je datován až do 18. či 19. století. Původní policejní součásti byly z dnešního pohledu policiemi městskými či obecními. Systematické a jednotné (více či méně) bezpečnostní systémy, zahrnující území celého státu a jsoucí produktem centralistických tendencí, které se v evropských státech prosazovaly v dlouhodobém procesu.

První zprávy o policejních složkách nacházíme v antických státech a to již ve čtvrtém století př.n.l., kde jím byli skytští lučištníci, kteří konali pořádkové služby v Athénách. Ve starém Římě zase náležel výkon hlídkové služby městským kohortám a městským hasičům a tyto byly zřízeny k udržování vnitřního pořádku v Římě a Ostii. Bylo však třeba mnoha staletí, než se z těchto spíše univerzálních složek stali složky specializované. K těmto složkám patřili již v roce 1368 městští žoldněři, kteří ve dnech míru konali službu v ulicích, střežili městská mýta, hlídali městské vězení a v případě potřeby pronásledovali lupiče a bandity v okolí města. Pro města však byli městští žoldněři velkým přepychem, neboť si je tato musela vydržovat na vlastní náklady.

Jako celá státní správa postrádal i výkon policejní služby původně jakoukoliv jednotnost. Vlastní policejní orgány byly spjaty se zemskými soudy, šlechtickými vrchnostmi, městskými magistráty a venkovskými představenstvy. Státních orgánů („zeměpanských“, tj. císařských) bylo málo a zabývaly se převážně dozorčí činností.¹

Další specializované složky pak byly např. Stadtguardia (městská stráž či městská garda), která byla založena ve Vídni v roce 1529 po obléhání města Turky a Rumorwache (stráž proti výtržnostem), která byla založena v roce 1650 také ve Vídni.

Významným mezníkem dějin habsburské monarchie byl poté rok 1776, kdy byla provedena reforma vídeňské policejní stráže a v roce 1791 pro ni byl zaveden název

¹ Macek, P., Uhlíř, L., Dějiny obecních policií I., Praha: Police History 2004, s. 20-21

Vojenský policejní strážní sbor a v roce 1793 byl ve Vídni zřízen nejvyšší policejní úřad, který soustředil vedení celé rakouské státní policie a tento stav přetrval až do roku 1848. V této době byla na našem území pouze dvě policejní ředitelství a to v Praze a Brně.

Po roce 1850 se v Rakouském císařství objevuje četnictvo, jako nový prvek jeho bezpečnostního systému. Není to však první zmínka o četnictvu, tato se objevila již po ukončení napoleonských válek, kde poukazuje na léta 1815-1849 a četnický pluk v Lombardsku. Tento četnický pluk vykonával v době míru civilní služby a vojenské stráž ve svém regionu, a to jako součást armády monarchie.

Pravlastí moderního četnictva však byla již Francie v dobách Ludvíka XIV. Toto původní četnictvo však sloužilo k ochraně královny osoby a jako elitní vojsko působilo na královském dvoře až do Francouzské revoluce. Právě tento osvědčený vzor četnictva ve Francii byl v pozdějších dobách často kopírován a ujal se i ve střední Evropě.

Když v roce 1849 císař František Josef I. nařídil rozšířit četnictvo i na území celé monarchie, dostalo se tedy četnictvo i na území Čech, Moravy a Slezska. Četnictvo zde vykonávalo systematickou bezpečnostní službu v terénu, na všech v místech, kde tato nebyla zajišťována policií (ať státní či obecní). Vznik četnictva v celé monarchii ovšem neznamenal zánik Vojenského policejního strážního sboru. Ten naopak nabyl ještě více vojenské podoby, byl sjednocen pro celé území a podřízen jednotnému velení. Nicméně ani pak nepokrýval veškerou službu ve městech a obcích.²

Četnictvo na celém území Rakouska – Uherska bylo organizovaným vojenským strážním sborem, který byl určen k udržování veřejné bezpečnosti, klidu, pořádku, ochraně majetku obyvatel a jeho prvořadým úkolem bylo předcházení hrozícímu porušování a překračování zákonů. Stojí za povšimnutí, že již v této době zákonodárci nekladli důraz jen na represii, nýbrž i na prevenci trestné činnosti. Četnictvo tehdy tvořilo přímou součást armády, ale v době míru sloužilo především civilním úřadům. Četnictvu příslušelo chránit všechny osoby bez rozdílu stavu a pohlaví, které se podrobovaly zákonnému pořádku a naopak osoby, které se provinily zákonům, mělo četnictvo předat k zaslouženému potrestání. Jeho vojenský výcvik, řád a kázeň byly zárukou kvality služby. Tento charakter si četnictvo uchovalo i v dalších obdobích, kdy jeho přímé začlenění do armády zaniklo.³

² tamtéž, s. 27

³ Macek, P., Uhlíř, L., Dějiny policie a četnictva I., Praha: Themis 1997, s. 70-71

Velký důraz byl také kladen na chování a vystupování četníků na veřejnosti. Četník musel také být člověk vážný a vědomý si důležitosti jemu svěřeného poslání a za jeho velmi významnou vlastnost byla považována ráznost a zběhlost ve styku s obyvatelstvem.

Po rozpadu Rakouska – Uherska dne 28. října 1918 vznikl na části jeho bývalého území samostatný Československý stát. V této popřevratové době však bylo velmi těžké vybudovat na území, které prošlo první světovou válkou, moderní a demokratický stát, který by se mohl směle rovnat jiným státům s bohatou tradicí a zkušenostmi. Mezi hlavní pilíře, které měly podepřít mladou republiku, tak patřily sbory stráže bezpečnosti (dnešní policie) a četnictvo. V této době na našem území bohužel byla jen velmi řídká soustava státních policejních úřadů s dvěma policejními ředitelstvími v Praze a Brně, dále dvěma policejními komisařstvími v Plzni a Moravské Ostravě a pohraničními policejními komisařstvími Podmokly, Cheb a Bohumín.⁴

Státní policejní úřady vznikaly postupně tam, kde již bylo třeba a podle finančních možností státu. Dle charakteru plněných úkolů a velikosti to byla:

- **Policejní ředitelství**
- **Policejní komisařství**
(případně expozitury těchto úřadů)
- **Pohraniční policejní komisařství**

V období první republiky se bezpečnostní složky na našem území rozdělovaly takto:

- **Sbor stráže bezpečnosti** (oficiální název zněl Státní policie)
- **Četnictvo**
- **Komunální policie** (tzv. obecní strážníci)

V této době byl pro tyto složky recipován právní řád a správní systém bývalého Rakouska – Uherska s tím, že četnictvo a státní policejní úřady byly zřizovány a financovány státem.⁵

⁴ Macek, P., Uhlíř, L., Dějiny policie a četnictva II., Praha: Police History 1999, s. 21

⁵ tamtéž, s. 9

Komunální policie pak byla zřizována jednotlivými obcemi a náklady na její činnost hradila konkrétní obec ze svého rozpočtu. Byla také stanovena poměrně náročná kritéria pro doplnění všech těchto složek, kdy hlavní důraz byl dáván na politický profil, osobní a fyzické předpoklady.

Bezpečnostní službu a veřejný pořádek v terénu na území celého státu zajišťovalo četnictvo, ve městech a obcích pak státní nebo komunální policie. Četnictvo ale konalo službu i v těch obcích, kde nepůsobil státní policejní úřad či jeho expozitura, nebo nebyl zřízena komunální policie. Během prvních dvaceti let existence samostatnosti československého státu, tak především organizační struktury četnictva zažívají nebývalý rozmach a zdokonalení. Byly zaváděny nové metody činnosti i nové technické prostředky, jimiž disponovali nově se utvářející specializované útvary. K těmto metodám patřilo především zavedení nových spojovacích a dopravních prostředků, čímž se výrazně zvýšila operativnost a akceschopnost četnictva.

Četnictvo této doby mělo tuto organizační strukturu:⁶

- **Zemské četnické velitelství** (Praha, Brno, Bratislav, Užhorod)
- **Četnická oddělení**
- **Okresní četnická velitelství**
- **Četnické stanice**
- **Ústřední četnické pátrací oddělení**
- **Četnické pátrací stanice**
- **Četnické pohotovostní oddíly**
- **Četnické silniční kontrolní stanice**
- **Četnické pohraniční kontrolní stanice**
- **Četnické letecké hlídky**
- **Doplňovací oddělení**

Systémový rozdíl proti bývalé monarchii tedy nebyl, můžeme ale pozorovat tendence rozšiřování státní policie na úkor policie komunální. Obecně sice existovala možnost předání bezpečnostních pravomocí mezi úřady státními a obecními – tedy opět systém, převzatý z bývalé monarchie. Také skutečně docházelo k nahrazování

⁶ tamtéž, s. 52-68

policejních úřadů komunálních státními, ale i naopak. Jako i za zrušené monarchie trvalo právo, nikoliv povinnost obcí, zřizovat vlastní policejní sbory. Důvody posilování státní policie v období 1918-1938 měly politické pozadí a velmi úzce souvisely s národnostními problémy československého státu.⁷

Přísaha četnictva ČSR:

„Přisahám při všem co jest mi svato, a v plné shodě se svým svědomím, že budu republice Československé a její vládě věren a oddán, že budu jejich zákonu a nařízení mni nadřízených úřadů a svých představených ochotni poslušen, že budu přísně zachovávat úřední tajemství, a že při všem svém konání budu míti vždycky jen zájem služby a prospěch republiky Československé na zřeteli. Přisahám, že povinnosti četníka (četnického důstojníka), jež jsou nebo budou zákony a nařízeními nebo rozkazy mých představených pro zachování veřejného pořádku, klidu a bezpečnosti stanoveny a povinnosti vojína, jež mni zákony a předpisy vojenskými jsou nebo budou uloženy a jež jsem vojenskou přísahou na sebe vzal, budu svědomitě plniti.“⁸

Tak přísahám!

Po mnichovské konferenci v roce 1938 utrpěla ČSR značné územní ztráty a veškeré bezpečnostní složky se z těchto území stáhly. Na těchto územích bezpečnostní funkce vykonávaly policejní složky Německa, Maďarska a Polska, tedy států, jimž byla území postoupena. Výjimku tvořili pouze němečtí členové některých československých komunálních policejních sborů v oblasti Sudet, kteří byli přímo začleněni do německých policejních orgánů. Na zbytku území ČSR bylo rozdělení a působení policejních složek stejné jako po jejím vzniku.

Změna nastala až po 16. březnu 1939, kdy byla ČSR zabrána a okupována fašistickým Německem - byl vytvořen Protektorát Čechy a Morava a na území Slovenska vznikl samostatný Slovenský stát (14. března 1939).

Po vzniku protektorátu sice struktura bezpečnostních složek zůstala prakticky stejná jako v období ČSR, ale rozhodující úlohu zde převzaly složky německých bezpečnostních služeb „Ordnungspolizei, Sicherheitspolizei, Verwaltungspolizei“.

⁷ Macek, P., Uhlíř, L., Dějiny obecních policií I., Praha: Police History 2004, s. 68

⁸ <http://www.cetnictvo.cz/cetnictvo/organizace.htm#Přísaha>

Z českých složek nadále existovalo četnictvo, státní i obecní policie. Až v roce 1944 došlo k přizpůsobení těchto složek německé organizační struktury a všechny tyto složky byly začleněny do protektorátní policie, když její součástí bylo i hasičstvo z povolání. Německo si poté samozřejmě významně upravilo podmínky pro přijímání uchazečů k protektorátní policii s důrazem na bezúhonné chování a obětavost pro nové politické uspořádání. Uchazeči museli být dále muži německé, nebo protektorátní národnosti, nesměli být Židé ani míšenci a museli znát německý a český jazyk. Samozřejmostí byla i duševní a tělesné způsobilost.

Slovenský stát převzal stávající policejní struktury, ať se jednalo o policii státní či komunální. Reorganizována byla kriminální služba, jejíž dosavadní řídicí složky byly nyní na území protektorátu. Nově se objevila politická policie (tzv. státní bezpečnost), jejímž vzorem bylo německé Gestapo. Veškeré bezpečnostní složky ale byly pod neustálým dohledem Německé policejní mise.⁹

Po ukončení II. světové války vyvstala nutnost reorganizace bezpečnostních složek a tak byla dne 30. června 1945 vládou vyhlášena nová organizace Sboru národní bezpečnosti. Byly vytvořeny zemské odbory bezpečnosti (ZOB), které působily při zemských národních výborech v Praze, Brně a brněnská expozitura v Ostravě a měly za úkol organizovat a řídit všechny složky vnitřní národní bezpečnosti v Čechách. Vlastní organizaci ZOB tvořily čtyři oddělení:

- **ZOB I - vnitro**
- **ZOB II - zpravodajský úsek**
- **ZOB III – právní a správní úsek**
- **ZOB IV – dopravní úsek**

Jednotlivé složky bezpečnosti tvořily:

- **Pořádková služba** (bývalí příslušníci četnictva a policie)
- **Kriminální služba** (specializovaní a většinou starší příslušníci)
- **ZOB II.** (nová zpravodajská služba)
- **Státní bezpečnost**
- **Pohotovostní pluk 1. NB** (zcela nový útvar nově přijatých příslušníků)

⁹ Macek, P., Uhlíř, L., Dějiny policie a četnictva III., Praha: Police History 2001, s. 102

Další organizační změny nastaly v porevolučním roce 1948, kdy představitelé vládnoucí komunistické strany hlásali nutnost upravení stávajících právních předpisů nové ideologii a to zejména dle sovětského vzoru. Proto v roce 1950 dochází k rozdělení původního ministerstva vnitra na dvě nová ministerstva. Ministerstvo národní bezpečnosti, které se stalo ústředním řídicím orgánem pro Sbor národní bezpečnosti a Ministerstvo vnitra, které mělo na starosti vnitřní správu, včetně národních výborů. V roce 1953 vzhledem k závažným chybám a nedostatkům v řízení vše dospělo až k zrušení ministerstva národní bezpečnosti. V lednu 1954 pak vešla v platnost tato nová organizační struktura československé bezpečnosti:

- **Hlavní správa veřejné bezpečnosti (řídící orgán)**
- **Krajské správy veřejné bezpečnosti**
- **Okresní oddělení ministerstva vnitra**
- **Odbory podléhající Hlavní správě VB (pro boj proti trestné činnosti)**

Od roku 1964 jsou postupně zřizována oddělení VB, která v této době byla základním organizačním článkem VB a jejich hlavním úkolem bylo zabezpečit veřejný pořádek, ochranu vlastnictví, života a zdraví občanů. Zřízeny byly také krajské správy SNB a okresní oddělení VB. V tomto stavu bezpečnostní složky Československé socialistické republiky zůstali až do listopadu 1989, kdy byl dějinný vývoj organizace a činnosti SNB ukončen revolučními změnami ve státě.¹⁰

V souvislosti s polickými změnami na sklonku roku 1989 vyvstala i nutnost změnit SNB na apolitickou policejní instituci, která bude sloužit veřejnosti a chránit vybudované demokratické změny. Proto zákonem České národní rady č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky položen základ nové bezpečnostní organizace. Protože však s nově nabytou svobodou a demokracií přišel i obrovský nárůst trestné činnosti a kázně ve společnosti, kterou PČR byla schopna zabezpečit jen s výraznými obtížemi, začala města aktivně prosazovat oživení komunálních policií. Tyto policie pak měli umožnit PČR, aby se tato mohla věnovat především trestné činnosti a zastoupit ji při řešení místních záležitostí veřejného pořádku v obcích (městech). Proto v roce 1991 přijat zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Obě tyto policejní složky jsou pak součástí našeho bezpečnostního systému až do současnosti.

¹⁰ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/policie/historie.html>.

2. Obecní policie

2.1 Právní postavení obecní policie

V roce 1991 se obce snaží oživit myšlenku komunální policie a to především vzhledem k razantnímu nárůstu trestné činnosti a dalšího protiprávního jednání na územní jednotlivých obcí. Bohužel v tehdejší České národní radě ale nebyl zcela jednotný názor na vznik obecních policií a na to, jaká oprávnění vůbec strážníkům svěřit. Přes všechny problémy však dává ČNR vydáním zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, možnost vzniku této nově se tvořící bezpečnostní složce obcí a dochází tak k posilování významu samosprávy obcí a práva obcí na zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Zákon byl přijat dne 6. prosince 1991 s účinností od 1. ledna 1992. Dle této právní normy může být obecní policie jako orgán obce zřízena nebo zrušena obecním zastupitelstvem dané obce na základě obecně závazné vyhlášky obce. Obecní policie však mohly svou činnost zahájit až po vydání vyhlášky Ministerstva vnitra České republiky č. 129/1992 Sb., ze dne 3. dubna 1992 a která upravovala předpoklady odborné způsobilosti strážníků. Od této doby dochází k prudkému nárůstu vzniku obecních a městských policií (mezi prvními v Bratislavě, Brně a Praze).

Vznik obecních či městských policií bezprostředně souvisel a souvisí především s třemi právními dokumenty. V první řadě je to ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, která v čl. 100, odst. 1, dává samosprávným celkům, kterými jsou v tomto případě obce, právo na samosprávu. Dále je to zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který v § 35a, odst. 2, uvádí, že obce mohou zřídit obecní policii a samozřejmě již zmíněný zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, kde je v § 1, odst. 1 uvedeno, že „*Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo v rámci samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou*“.¹¹

K provedení zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, bylo také vydáno nařízení vlády České republiky ze dne 10. června 1992 a to č. 397/1992 Sb., kterým se podrobně upravují vztahy Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii. Tento podzákoný právní předpis, který pouze formálně, rámcově deklaroval možné formy spolupráce obce a policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, byl zrušen novým zákonem

¹¹ § 1, odst. 1, zák. č. 533/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

o Policii ČR č. 273/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Kvalitativně novým nástrojem spolupráce organizačních článků policie určených policejními prezidentem a obcí, potažmo jejich orgánů (tedy i obecní policie) je institut písemné koordinační dohody, která by měla umožnit zmíněným subjektům stanovit na předmětném úseku podíl na zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku na území obce, spolu s potřebnými nástroji a prostředky, včetně možnosti jejich společného sdílení. Tyto koordinační dohody mají být ale uzavírány bez ohledu na to, zde obec má či nemá zřízení obecní policie.

Jak již bylo dříve uvedeno, obecní policie je orgánem obce a jako taková nemá právní subjektivitu. Strážníci obecních policií jsou zaměstnanci obcí a vztahuje se na ně tudíž zák. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, Nejsou tedy jako příslušníci Policie České republiky ve služebním poměru, nýbrž v pracovním.

2.2 Působnost a činnost obecní policie

V případě obecní policie se jedná o místní působnost a to z důvodu, že strážník může vykonávat oprávnění a povinnosti vyplývající z jeho zaměstnání pouze na území obce, která obecní policii zřídila a ke které je strážník v pracovním poměru.

Tuto jedinou možnost změnila až novela zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů a to v § 3a, odst. 1, který říká že: „*Obec, nebo obce, které nezřídily obecní polici, mohou uzavřít s jinou obcí v témže vyšším územním samosprávném celku (kraj), která obecní polici zřídila, veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě bude obecní policie této obce vykonávat úkoly stanovené tímto nebo zvláštním zákonem na území obce nebo obcí, které obecní policii nezřídily a jsou smluvními stranami této smlouvy*“.¹² a v § 3b, odst. 1, který říká že: „*K plnění úkolů podle § 2 na území obce, kde je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, nebo ohrožení státu (dále jen krizový stav), je starosta obce, na jejímž území je vyhlášen krizový stav, oprávněn uzavřít veřejnoprávní smlouvu se starostou jiné obce o poskytnutí strážníků*“.¹³

Činnost obecní policie se zaměřuje na zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plnění dalších úkolů, pokud tak stanoví

¹² § 3a, odst. 1, zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

¹³ § 3b, odst. 1, zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, nebo zvláštní zákon. Obecní policie může plnit i jí svěřené úkoly na území jiné obce, pokud tak stanoví zákon o obecní policii, nebo zvláštní zákon.

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů obecní policie v současnosti zejména:

- ✓ přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- ✓ dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- ✓ dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- ✓ podílí se v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- ✓ podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
- ✓ podílí se na prevenci kriminality v obci,
- ✓ provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- ✓ odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- ✓ poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.

2.3 Řízení a organizace obecní policie

V současné právní úpravě zákona o obecní policii je zakotveno, že obecní policii řídí starosta obce, případně jiný člen zastupitelstva obce, pokud byl tento zastupitelstvem obce k řízení obecní policie pověřen. Ani starosta nebo pověřený člen zastupitelstva obce však není obecním strážníkem a tudíž ani nemá žádná oprávnění a povinnosti, které jsou strážníkům svěřeny zákonem o obecní policii. Ve většině případů obecní policie řídí sám starosta dané obce.

Rada obce může pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka. Nemusí se v tomto případě jednat pouze o řízení obecní policie (provádění zákroků, úkonů nebo jiných opatření) dle zákona o obecní policii, ale tento pověřený strážník může zastupovat obec i v pracovněprávních vztazích čekatelů, strážníků a jiných zaměstnanců obce zařazených do obecní policie. Zákon o obecní policii však udává pro určeného strážníka jednu významnou podmínku, a to předložení negativního lustračního osvědčení.

Řízení a organizace obecní policie je ve všech směrech podstatně jednodušší než u Policie ČR a to především s ohledem na její specializaci zaměřenou na otázky místních záležitostí veřejného pořádku, ochrany bezpečnosti a uspokojování potřeb občanů ve svém územním obvodu, kde dotyčná obecní policie působí.

2.4 Postavení strážníků a jejich zákonné předpoklady

Strážník obecní policie je úřední osoba, která je v pracovním poměru k obci a je tedy zaměstnanec obce zařazený do obecní policie. Protože je strážník oprávněn zasahovat do práv a svobod jiných osob a s ohledem na jeho postavení, musí na rozdíl od jiných zaměstnanců obce splňovat specifická kritéria. Samozřejmostí by měla skutečnost, že strážník má dobrou pověst a svým chováním v pracovní i mimopracovní době významně přispívá k řádné reprezentaci obce.

Strážníkem může být pouze občan **České republiky**, který je:

- **bezúhonný**
- **spolehlivý**
- **starší 21 let**
- **zdravotně způsobilý**
- **dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou**
- **má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů**

Pokud zaměstnanec obce zařazený do obecní policie splňuje všechny výše uvedené zákonné podmínky, ale nebude mít ještě platné osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, není strážníkem, ale je čekatelem.

Novelou zákona o obecní policii z roku 2009 došlo k značnému rozšíření zákonných předpokladů pro strážníky a to především ve směru bezúhonnosti a spolehlivosti. Bezúhonnost uchazeče o zaměstnání strážníka se prokazuje výpisem z Rejstříku trestů, který nesmí být starší než tři měsíce a dále čestným prohlášením, které rovněž nesmí být starší nežli tři měsíce. Uchazeč o povolání strážníka, čekatel a strážník má též oznamovací povinnost ve vztahu k okolnostem vylučujícím bezúhonnost a to z důvodu eliminace případného časového prodlení v souvislosti se zahájením trestního stíhání těchto osob.¹⁴

Spolehlivost strážníka, čekatele a uchazeče o zaměstnání strážníka je stejně jako bezúhonnost vymezena negativně a je vázána na recidivu pravomocného uznání vinným z taxativně vymezených přestupků v posledních třech letech. Spolehlivost prokazuje uchazeč o zaměstnání strážníka čestným prohlášením, které nesmí být starší nežli tři měsíce. Čekatel a strážník je povinen písemně do 15 dnů oznámit osobě, která jedná v jeho pracovněprávních vztazích, že byl pravomocně uznán vinným ze spáchání některého taxativně vymezeného přestupku, který specifikuje zákon o obecní policii a musí přiložit kopii rozhodnutí o přestupku.¹⁵

Zdravotní způsobilost uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka posuzuje lékař závodní preventivní péče to před vstupem do zaměstnání, v jeho průběhu, při jeho ukončení a v mimořádných případech. Zdravotní způsobilost uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka je posuzována dle vyhlášky MV ČR č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie a tato obsahuje kompletní seznam tělesných a duševních vad, nemocí a stavů, která vylučující zdravotní způsobilost.

Odborná způsobilost čekatele a strážníka je součástí třetí kapitoly této práce o vzdělávání strážníků obecních policií a v níž je tato podrobně rozebrána.

2.5 Povinnosti a oprávnění strážníků

Nejdůležitější povinností strážníka je, aby při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie dbal cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustil, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do

¹⁴ Skarka, O., Zákon o obecní policii s podrobným komentářem, Příbram: Polis 2008, s. 40-41

¹⁵ tamtéž, s. 45-46

jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem.¹⁶

Pokud je strážníkem realizovaný zákrok nebo úkon spojen se zásahem do práv a svobod občana, je strážník takovou osobu povinen předem poučit o jejích právech. Nelze-li osobu poučit před zákrokem či úkonem, povaha a okolnosti zákroku nebo úkonu to neumožňují, poučí strážník osobu ihned, jakmile to okolnosti dovolí. Strážník je povinen každé osobě, pokud o to požádá, poskytnout pomoc v rozsahu svých povinností a oprávnění. Jak je tedy patrné strážník při výkonu své činnosti působí preventivně, ale i represivně.

Další z povinností strážníka je provést zákrok, úkon, nebo učinit jiné opatření v pracovní době a to je-li páčán trestný čin, přestupek či jiný správní delikt, nebo je-li důvodné podezření z jejich páčání. Strážník však má tuto povinnost jako úřední osoba i mimo pracovní dobu, kdy je povinen provést zákrok, popřípadě učinit jiné opatření, zejména vyrozumět nejbližší útvar policie, je-li páčán trestný čin či přestupek, kterým je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek. Jakákoliv nečinnost strážníka by pak měla za následek porušení zákona a možnost vystavení se trestnímu stíhání.

Zbavit se povinnosti provést zákrok nebo úkon se může strážník jen v případě, že je pod vlivem léků nebo jiných látek, které závažným způsobem snižují schopnost jednání, pokud nebyl k jeho provedení odborně vyškolen ani vycvičen a povaha zákroku takové odborné vyškolení a vycvičení vyžaduje, nebo je-li zřejmé, že zákrok nebo úkon nemůže úspěšně dokončit.

Strážník je rovněž povinen při výkonu své pravomoci prokázat svou příslušnost k obecní policii stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce. Musí také bez zbytečného odkladu oznámit policii své důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin a zajistit místo trestného činu i oznámit své podezření ze spáchání přestupku nebo jiného správního deliktu příslušnému orgánu, jemuž jeho projednávání přísluší. V neposlední řadě je strážník samozřejmě vázán mlčenlivostí o skutečnostech, se kterými se seznámil při plnění úkolů obecní policie nebo v souvislosti s nimi a které mají být utajeny před nepovolanými osobami v zájmu jak obecní policie, tak i jiných osob. Zbavit mlčenlivosti může strážníka pouze starosta, nebo jiná pověřená osoba.¹⁷

¹⁶ tamtéž, s. 61

¹⁷ tamtéž, s. 64-73

Oprávnění strážníků obecních policií jsou v podstatě soubory určitých práv, která jim svěřuje zákon o obecní policii proto, aby mohli plnit úkoly, kterými je zákon pověřuje a slouží především k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku dané obce. Oprávnění strážníků jsou uvedena taxativně v § 11 až § 20, zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů a jsou až na výjimky velmi podobná oprávněním příslušníků policie ČR.

Jedná se o tato oprávnění:

- Oprávnění požadovat vysvětlení /§ 11/
- Oprávnění vyžadovat poskytnutí údajů z informačních systémů /§11a/
- Oprávnění požadovat prokázání totožnosti /§ 12/
- Oprávnění předvést osobu /§ 13/
- Oprávnění odebrat zbraň /§ 14/
- Oprávnění zakázat vstup na určená místa /§ 15/
- Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor /§ 16/
- Oprávnění odejmout věc /§ 17/
- Oprávnění použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla/§ 17a/
- Oprávnění zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchytné stanice podle zvláštního právního předpisu i mimo území obce, která zřídila obecní policii, nebo která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy. /§ 17b/
- Oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven /§ 17c/
- Oprávnění k použití donucovacích prostředků /§ 18/
- Oprávnění k použití psa /§ 19/
- Oprávnění k použití služební zbraně /§ 20/

Všechna uvedená oprávnění strážníků jsou cíleně zaměřena tak, aby jim umožňovala splnění všech úkolů obecní policie, jsou upravena výhradně v zákoně o obecní policii a žádná jiná zákonná úprava nedává strážníkům obecních policií možnost na rozšíření těchto oprávnění, která jsou v současné době plně dostačující.

MORÁLNÍ KODEX STRÁŽNÍKA OBECNÍ POLICIE

Strážník obecní policie jedná za všech okolností nestranně, přičemž prioritně hájí zájem toho subjektu, na jehož straně stojí psané i nepsané právo.

Spory mezi občany řeší strážník tak, aby maximálně snížil riziko, že se spor vyhrotí z projevu verbálního, ve fyzické napadání a dojde tak ke škodám na majetku, zdraví a životě osob, žádný z účastníků sporu nesmí nabyt oprávněného dojmu, že strážník jedná ve prospěch neoprávněného subjektu a při svém úkonu nebo zákroku nepostupuje nestranně.

Strážník neposkytuje, mimo v zákonem stanovených případech, osobám informace a údaje, které získal nebo se dozvěděl při výkonu pravomoci strážníka.

Strážník omezí na zdvořilostní míru vztahy a kontakty s osobami, které nežijí v souladu se zákonem, zejm. jedná-li se o osoby s kriminální minulostí, recidivisty a osoby narušující mezilidské vztahy.

Strážník na své rodinné příslušníky, osoby blízké a přátele působí tak, aby v rozporu se zásadami nestrannosti a rovného přístupu, nemusel vystupovat v jejich prospěch a nikdy se takového jednání v jejich prospěch nedopustil.

Strážník obecní policie vystupuje při výkonu své pravomoci i v osobním životě tak, aby neporušoval právní předpisy a jeho jednání nebylo v rozporu s dobrými mravy, strážník tak jedná z osobního přesvědčení.

Strážník se v zájmu kvality své práce vzdělává i nad rámec zákonem stanovené povinnosti.¹⁸

¹⁸ <http://www.asompcr.cz/moralni-kodex-straznika>

3. Vzdělávání strážníků obecních policíí

3.1 Vývoj vzdělávání strážníků od roku 1991

Po zrodu prvních obecních policíí na území České republiky vyvstala nutnost a následně i zákonná povinnost profesní přípravy strážníků, která jim měla přinést erudovanost pro výkon jejich rodícího se náročného povolání.

První soukromé vzdělávací instituty pro strážníky obecních policíí začaly vznikat již v roce 1991, tedy v době, kdy ještě nebyl přijat zákon o obecní policii, ale v mnoha městech a obcích se již obecní (městské) policie počínaly formovat. První soukromý vzdělávací institut tak začal působit v září roku 1991, kdy získal potřebnou akreditaci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. První rekvalifikační kurzy v tomto vzdělávacím institutu začaly na konci roku 1991 a končily počátkem roku 1992, tedy ještě v době, kdy platilo přechodné ustanovení zákona o obecní policii a vzdělávací zařízení s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy měla oprávnění samostatně ověřovat odbornou způsobilost strážníků. Na základě úspěšného vykonání komisionelní zkoušky, bylo Ministerstvem vnitra strážníkům vydáno osvědčení, které v této době mělo platnost dva roky. Já sám jsem tento rekvalifikační kurz vykonal na přelomu let 1991-1992 ve Střední policejní škole Jihlava a po získání osvědčení začal pracovat jako strážník u Městské policie Havlíčkův Brod.

Počátek roku 1992 můžeme označit jako hledání způsobů vzdělávání strážníků, tedy jakýmsi přechodným obdobím jejich profesní přípravy. Tuto mezeru zaplňují až další soukromé vzdělávací instituty, které po získání potřebné akreditace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy začínají zabezpečovat vzdělávání strážníků obecních (městských) policíí po celém území České republiky od poloviny roku 1992. Především se jednalo o vzdělávací institut Polis a vzdělávací institut Trivis. V prvně jmenovaném i já osobně vykonávám prolongační zkoušky až do současné doby. V této době tedy konečně vzdělávání strážníků obecních policíí počalo splňovat podobu kvalitní a kompletní profesní přípravy pro výkon jejich povolání.

Výuka v těchto vzdělávacích institutech začala být zabezpečována kvalitním pedagogickým sborem, většinou z řad vysokoškolsky vzdělaných policistů a byla tak zárukou, že se strážníkům dostane kvalitního vzdělání jak po odborné, tak i praktické stránce, neboť mnoho z vyučujících prošlo různou policejní službou u Policie ČR po desítky let.

Ne vše však bylo jen pozitivní. Jako negativní lze vyvodit délku trvání rekvalifikačních nástupních kurzů, které v konkurenčním boji vzdělávacích institutů byly z původních devíti týdnů realizovány mnohdy jen jako pěti, nebo šestitýdenní. Bylo to dáno především faktem napjatosti rozpočtů měst a obcí, které strážníky na tyto kurzy vysílali a tím, že obce a města nebyla dostatečně motivována významně finančně investovat do vzdělávání strážníků, protože k tomu nebyla zákonem nucena. Postupem let se však toto změnilo a obce i města si uvědomila, že kvalitní profesní příprava jejich strážníků se jim několikanásobně vrátí, při jejich působení na území té které obce.

V současné době má např. nástupní rekvalifikační kurz ve vzdělávacím institutu Polis v Příbrami deset týdnů a prolongační kurz již sloužících strážníků týden.

Úvodní slovo zakladatele a bývalého ředitele institutu POLIS v Příbrami pana JUDr. Oldřicha Skarky z jeho publikace pro strážníky:

Pracovní činnost strážníka patří zcela jistě mezi profese, které vyžaduje vysoce erudované jedince, disponující nejen svojí profesní úrovní, fyzickou zdatností, ale i přirozenou inteligencí a jsou předpokladem pro to, aby byli schopni plnit v celém rozsahu úkoly, které jim zákon o obecní policii ukládá.

Od doby, kdy byl přijat zákon o obecní policii, která vznikla jako zcela pochopitelný odraz politických a společenských změn ve státě a společnosti, již uplynulo mnoho let, byť první kořeny vzniku obecních a městských policií lze zcela reálně položit již do druhé poloviny roku 1991.

Je zcela reálné, že za toto období došlo k výraznému posunu pohledu na institut „obecní policie“ a je možno rovněž reálně konstatovat, že tento posun vyznívá pro obecní a městské policie pozitivně.

Jsem potěšen, že jsem mohl být u vzniku zákona o obecní policii a mohu zcela bez obav říct, že jsem položil základy profesionální přípravy strážníků obecní a městské policie, protože již od září roku 1991, tedy ještě několik měsíců před vznikem zákona o obecní policii, jsem započal /s akreditací MŠMT ČR/ s přípravou, nebo chcete-li s rekvalifikací prvních budoucích strážníků.

Jsem rád, že když mohu konstatovat, že od této doby došlo k výrazně pozitivnímu posunu ve vzdělanostní úrovni strážníků. Současný strážník je již tím „opravdovým ochráncem veřejného pořádku“, na kterého se občané mohou obracet s žádostí

o pomoc. A je dobře, že tomu tak je a že právě strážníci jsou schopni občanům požadovanou pomoc poskytnout.

Aby však byli opravdu schopni požadovanou pomoc poskytnout na profesionální úrovni tak, jak se od nich, jako od veřejných činitelů zcela oprávněně požaduje, musí být na své náročné povolání patřičně připraveni. Je logické, že požadovanou erudici nemohou získat sami. To, co bylo možné v počátcích vzniku obecních policií, je v současné době již historií. Nyní jsou požadavky na vědomosti strážníků výrazně vyšší, což je odrazem reality. Proto i zkoušky strážníků, kdy získávají oprávnění k tomu, aby mohli realizovat povinnosti a oprávnění podle zákona o obecní policii, zvýšily svoji náročnost, o čemž m.j. svědčí i to, že zkoušky budou probíhat podle nových otázek.

Vývoji fungování obecních a městských policií se musí zcela zákonitě přizpůsobovat i jejich profesionální příprava. Proto jsem se pokusil ve dvou dílech učebnice „OBECNÍ POLICIE“ vytvořit ucelený studijní materiál, který rovněž obsahuje jakousi kodifikaci právních norem, která s pracovní profesí strážníka souvisí. Strážník tak nebude muset pracně vyhledávat právní normy, ale budou mu plně dostačovat tyto dva díly učebnice.

V podstatě celý svůj produktivní věk jsem strávil v policejních službách a od roku 1991 se věnuji zcela profesionální přípravě strážníků, přičemž toto je moje více než desátá publikace věnovaná právě vzdělávání strážníků.

Možná, že z mého úvodního slova vyzraňuje určitý díl nostalgie, ale v podstatě je to jakési vyznání Vám, strážníkům obecní a městské policie. Proto mi dovolu, abych Vám popřál hodně úspěchů při přípravě na toto náročné povolání, ale současně ještě více úspěchů při náročné činnosti strážníka.¹⁹

JUDr. Oldřich Skarka

autor

Výše uvedenou citaci jsem do mé práce zařadil z toho důvodu, protože jsem si vždy JUDr. Skarky nesmírně vážil jako skvělého člověka, vynikajícího pedagoga a odborníka, který mě pedagogicky prováděl celou mou profesní kariérou strážníka.

¹⁹ Skarka, O., Obecní policie 1 a 2, Vydání 1, Příbram 1999

3.2 Odborné předpoklady a výcvik čekatelů a strážníků

Výběr uchazečů pro práci strážníka je výhradně ponechán na jednotlivých městech a obcích, protože jej neupravuje žádná platná právní norma. Je tedy na nich jakou formu a náročnost výběrového řízení zvolí. Základem tohoto výběrového řízení, by mělo být řízení přijímací, kterým se ověřuje, zdali uchazeč pro zaměstnání strážníka splňuje požadované předpoklady.

Zpravidla se v přijímacím řízení ověřuje:

- **Zdravotní způsobilost**
- **Psychologická způsobilost**
- **Fyzická zdatnost**
- **Znalost vybraných zákonů a obecně závazných vyhlášek**

Zdravotní způsobilost se ověřuje u závodního lékaře, psychologická způsobilost pak formou stanovených testů u psychologa a fyzická zdatnost formou testů, které jsou shodné jako u policistů Policie ČR a zpravidla vykonávané za dohledu instruktora fyzické přípravy Policie ČR. Je to především z důvodu, že je pracovní činnost strážníka výrazně profesně specifická a je nutné u něj garantovat jak duševní, tak tělesnou způsobilost. U tělesné způsobilosti strážníků je zde navíc nezbytnost, aby byl strážník v následující profesní přípravě schopen zvládnout výcvik k používání hmatů, chvatů, úderů a kopů sebeobrany a také je v případě nutnosti v rámci pracovní činnosti účinně použit. Znalost vybraných zákonů a obecně závazných vyhlášek města je ověřována pomocí vstupního testu a to v závislosti na jednotlivých obcích či městech.

Toto jsou však pouze předpoklady pro přijetí strážníka do pracovního poměru, ale jak již bylo dříve zmíněno, zákon o obecní policii stanoví, že strážník smí vykonávat povinnosti a oprávnění podle zákona o obecní policii jen tehdy, má-li platné osvědčení o splnění odborných předpokladů, které mu bylo vydáno po úspěšném absolvování zkoušky Ministerstvem vnitra ČR na dobu tří let.²⁰

²⁰ § 4e, odst. 1, zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Odborné předpoklady čekatele a strážníka zahrnují znalosti právní úpravy:

- ústavního pořádku České republiky,
- obecní policie,
- obecního a krajského zřízení,
- shromažďování,
- Policie České republiky,
- základů kriminalistiky,
- trestního práva,
- střelných zbraní a střeliva,
- přestupků a jiných správních deliktů, pokud je jejich projednávání je v působnosti obce,
- správního řízení,
- živnostenského podnikání,
- bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,
- ochrany před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami,
- krizového řízení a integrovaného záchranného systému

Rozsah výcviku čekatele a strážníka zahrnuje zvládnutí:

1. Hmatů, chvatů, úderů a kopů:

- ❖ postoj, přemísťování a úhyby,
- ❖ přímý úder otevřenou dlaní,
- ❖ přímý úder pěstí,
- ❖ obloukový úder pěstí (hák, zvedák),
- ❖ úder loktem
- ❖ kyvadlový kop vpřed (do výše rozkroku),
- ❖ kop kolenem,
- ❖ kryty na horní, spodní a střední pásmo,
- ❖ páky a odváděcí techniky.

2. Slzotvorných, elektrických nebo jiných obdobně dočasně zneschopňujících prostředků.

3. Obušku a jiného úderového prostředku:

- ❖ nošení, postoj, úchop, vytažení,
- ❖ úderové techniky,
- ❖ kryty,
- ❖ odváděcí klíč,
- ❖ využití obušku nebo jiného úderového prostředku proti napadení úderem, kopem, tyčí nebo nožem.

4. Techniky poutání:

- ❖ zásady manipulace s pouty,
- ❖ poutání vestoje s opřením nebo bez opory,
- ❖ poutání v kleku nebo lehu,
- ❖ snímání pout,
- ❖ zajištění pachatele pod hrozbou použití střelné zbraně s následným poutáním (s důrazem na povelovou techniku),
- ❖ připoutání osoby ke vhodnému předmětu.

5. Použití služební zbraně jako donucovacího prostředku:

- ❖ úder služební zbraní (držení zbraně a vedení úderu),
- ❖ hrozba služební zbraní (postavení strážníka a slovní příkazy),
- ❖ varovný výstřel,
- ❖ poskytnutí první pomoci osobě zraněné při užití donucovacího prostředku.

6. Taktiky zákroku při:

- ❖ předvádění osoby,
- ❖ zjištění, zda osoba u sebe nemá zbraň,
- ❖ zákazu vstupu na určená místa,
- ❖ vstupu do bytu nebo jiného uzavřeného prostoru,
- ❖ zjištění totožnosti osoby,
- ❖ zajištění místa trestného činu.

7. Oprávnění provozu na pozemních komunikacích zahrnujících:

- ❖ zásady bezpečnosti práce při usměrňování provozu na pozemních komunikacích,
- ❖ zastavování vozidel, a to i z jedoucího vozidla obecní policie za použití světelného nápisu „STOP“ a následnou kontrolu řidiče vozidla a jeho osádky,
- ❖ usměrňování provozu na pozemních komunikacích za využití pokynů stanovených pro řízení provozu policisty,
- ❖ praktické zpracování oznámení podezření ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,
- ❖ rozhodování o odstranění (odtahu) vozidla,
- ❖ používání technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla,
- ❖ použití certifikovaných zařízení k provedení orientačního vyšetření přítomnosti alkoholu v organismu povinné osoby,
- ❖ použití certifikovaných zařízení určených k měření rychlosti vozidel.

Kompletní odborná příprava čekatelů se v současné době provádí výhradně v akreditovaných školicích zařízeních a to v tzv. rekvalifikačních kurzech, které trvají deset týdnů. Tato odborná příprava je realizována dle tematických plánů výuky a je u každého vzdělávacího institutu rozdílná. Protože já sám se od počátku mé profesní kariéry strážníka školím ve vzdělávacím institutu POLIS v Příbrami, vycházím z jeho metodiky odborné přípravy a výcviku strážníků. V příloze č. 1 této práce je podrobně popsán tematický plán výuky vzdělávacího institutu Polis v Příbrami, dle něhož se odborně připravují čekatelé.

3.3 Ověření odborné způsobilosti čekatelů a strážníků

Dle současné právní úpravy zákona o obecní policii je stanoveno, že odbornou způsobilost čekatele a strážníka ověřuje zkušební komise Ministerstva vnitra formou zkoušky, která je složena z písemné a ústní části a konaná v jeden den.²¹

²¹ Skarka, O., Zákon o obecní policii s podrobným komentářem, Příbram: Polis 2008, s. 49

Tato komise je složena z předsedy a dalších členů s podmínkou, že všichni členové této komise musí mít vysokoškolské vzdělání v oblastech zahrnutých do odborných předpokladů strážníka.

První částí zkoušky je písemný test, který je složen ze 40 otázek. Tvoří jej otázky z celého spektra znalostí právních úprav uvedených v odborných předpokladech strážníka. Ke každé otázce je možnost výběru ze tří alternativních odpovědí a na zpracování testu je dán časový limit v délce 60 minut. Test je hodnocen bodováním s tím, že každá správná odpověď je hodnocena jedním bodem. V dřívější době, konkrétně do konce roku 1999 stačilo na úspěšné vykonání písemného testu dosáhnout 32 bodů, ale toto bylo od roku 2000 zpřísněno na 36 bodů. Jestliže byl čekatel nebo strážník v písemné části zkoušky úspěšný, může následně pokračovat k její ústní části.

Druhá část zkoušky je ústní pohovor, při kterém se ověřují schopnosti čekatele nebo strážníka aplikovat získané teoretické znalosti. Čekatel či strážník si při příchodu ke zkoušce vybere otázku, která je vždy složena ze tří částí. V první části je vždy otázka ze zákona o obecní policii, ve druhé pak otázka z jiných právních úprav a v poslední otázka praktická, kde čekatel nebo strážník musí prokázat schopnost aplikovat potřebné znalosti do nějaké praktické modelové situace.

Pokud čekatel nebo strážník u zkoušky uspěl, vydá mu Ministerstvo vnitra na základě protokolu o zkoušce osvědčení o splnění odborných předpokladů s platností na dobu tří let. Po uplynutí této lhůty platnost osvědčení zaniká. Jestliže chce strážník i nadále vykonávat povinnosti a oprávnění ze zákona o obecní policii, musí před vypršením platnosti osvědčení o splnění odborných předpokladů vykonat zkoušku novou a to nejpozději 3 měsíce před skončením platnosti osvědčení.

Jestli čekatel nebo strážník u zkoušky neuspěje (pokud neuspěje již při písemném testu, není k ústní zkoušce připuštěn), zašle ministerstvo protokol o zkoušce obci s vyznačením těchto skutečností. Čekatel a strážník je oprávněn zkoušku, u které neuspěl, dvakrát opakovat bez podání přihlášky. Termín opakování zkoušky určuje ministerstvo tak, aby se konala nejdříve měsíc a nejdéle tři měsíce ode dne jejího konání nebo prvního opakování. Termín a místo konání zkoušky sdělí ministerstvo obci nejméně 15 dnů předem. Pokud ani ve druhém případě čekatel nebo strážník u zkoušky neuspěje, ministerstvo stanoví termín další zkoušky nejdříve po uplynutí 12 měsíc ode dne konání poslední neúspěšné zkoušky.²²

²² § 4d, odst. 7 a 8, zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

V případě čekatele je obec povinna zabezpečit jeho školení před první zkouškou do šesti měsíců od vzniku jeho pracovního poměru a u strážníka poté před každou zkouškou, a to nejpozději tři měsíce před skončením platnosti osvědčení o splnění odborných předpokladů, ve specializovaném školicím zařízení s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, nebo v obdobném zařízení obecní policie.²³

Obec je také povinna zabezpečit výcvik čekatele a strážníka k používání služební zbraně a donucovacích prostředků a realizaci oprávnění. Také tento výcvik je prováděn ve výše uvedených zařízeních, ale na základě dohody mezi obcí a policií může výcvik provést policie. Po ukončení tohoto výcviku je čekateli nebo strážníkovi vydáno potvrzení o jeho úspěšném vykonání.

3.4 Vzdělávání strážníků po získání osvědčení

Protože žádná právní norma nestanoví strážníkům povinnost dalšího vzdělávání po vykonání úspěšné zkoušky a po celou dobu tříletého období platnosti osvědčení, je ponecháno na jednotlivých obcích (městech), zda budou podporovat profesní růst svých strážníků a budou jim zabezpečovat další vzdělávání.

Zpravidla nejčastěji je ponecháno další profesní vzdělávání na individuálním přístupu samotných strážníků, což je dle mého názoru přístup špatný. Jsou ale i případy měst a obcí, kde jsou strážníci vysíláni do různých krátkodobých kurzů, na speciální školení, či jsou tyto kurzy a školení realizovány přímo v sídlech jednotlivých obecních (městských) policií.

Jedná se o tyto kurzy a školení:

- ✓ sociální komunikace,
- ✓ poskytování první pomoci,
- ✓ odchyt toulavých psů,
- ✓ problematika cizinců,
- ✓ obecně závazné vyhlášky,
- ✓ aplikovaná psychologie aj.

²³ Skarka, O., Zákon o obecní policii s podrobným komentářem, Příbram: Polis 2008, s. 49

Jsou však také města a obce, kde jsou strážníci průběžně přezkušováni ze znalostí právních norem tvořící náplň zkoušky pro získání osvědčení odborné způsobilosti strážníka, ale i z dalších problematik potřebných pro výkon povolání strážníka. Nejčastěji to pak bývá přezkušování z obecně závazných vyhlášek. Velká pozornost u většiny obecních a městských policií je také zaměřena na zdokonalování fyzické a střelecké přípravy strážníků. Tyto přípravy jsou poté pravidelně ověřovány testem.

Závěrem této kapitoly jsem si dovilil připojit i svůj osobní názor na vzdělávání strážníků obecních a městských policií, neboť s ním mám již dvacetiletou zkušenost. Je pravdou, že se v průběhu let vzdělávání strážníků značně zlepšilo, ale stále je tu co zlepšovat a na co navazovat. Osobně jsem toho názoru, že v současné době by bylo vhodné do vzdělávání strážníků zařadit i oblast sociální pedagogiky, sociální práce, sociální patologie, psychologie, sociální komunikace a znalosti cizích jazyků, protože kvalitní znalosti v těchto odvětvích by byly pro strážníky obrovským přínosem při výkonu jejich náročné profese. Proto si také myslím, že by se nástupní kurz strážníků měl ze současných 10 týdnů rozšířit alespoň na 15 týdnů, neboť není možné v tak krátké době kvalitně zvládnout problematiku všech vyučovaných oborů a to hlavně s ohledem na skutečnost, že většina frekventantů se s vyučovanou problematikou setkává úplně poprvé. Rovněž je žádoucí v preventivně vzdělávacích programech proškolenovat všechny strážníky, a ne jen ty, kteří jsou zařazeni v útvech nebo odděleních prevence. Samozřejmostí by se mělo stát to, že všichni strážníci budou schopni nejen kvalitně provádět preventivní činnosti na ulicích, ale budou umět i odborně zvládat různé preventivně vzdělávací programy v mateřských, základních i středních školách a to u nejohroženějších skupin obyvatel, kterými jsou děti, dospívající mládež a také senioři.

Tyto preventivně vzdělávací programy by měly především zaměřit na:

- **bezpečné chování doma i venku**
- **bezpečné chování v elektronickém světě (počítač, mobilní telefon)**
- **bezpečné chování při kontaktu se zvířaty**
- **problematiku drog, alkoholu a kouření**
- **šikanu a násilí v kolektivu**
- **problematiku kriminality**
- **problematiku základů právního vědomí**

Jsem přesvědčen o tom, že by také bylo vhodné, aby se vzdělávání strážníků obecní a městské policie v tříletém období mezi prolongačními zkouškami co nejdříve ujednotilo a nevznikala tak obrovská disproporce, kdy na jedné straně jedna obecní policie své strážníky vzdělává průběžně a jiná vůbec.

Naopak si dovoluji tvrdit, že by se měl přehodnotit systém prolongačních zkoušek před komisí Ministerstva vnitra. Ano, samozřejmě chápu, že je nutnost těchto zkoušek v prvních letech výkonu povolání strážníka, ale proč je vykonávat po deseti, dvaceti, nebo i více letech praxe, o tom již tak přesvědčen nejsem. Prolongační zkouška je zvláště u věkově starších a déle sloužících strážníků značně stresující pro vyvolávání obavy z jejího neúspěšného složení a následné ztráty zaměstnání. Přitom zkušenost těchto strážníků je na velmi profesionální úrovni, jak z oblasti praxe, tak i teorie a tudíž opravdu nevidím nutnost, aby podstupovali tuto zkoušku opakovaně, stejně jako teprve začínající a nezkušení strážníci. Osobně bych preferoval první zkoušku po nástupnickém kurzu, poté po třech a šesti letech zkoušku prolongační. Následně místo prolongační zkoušky se častěji (i několikrát v roce) a cíleně zaměřit na vzdělávací a zdokonalovací kurzy a profesní školení, které by měly strážníky pravidelněji a kvalitně připravovat na jeho odpovědné povolání. Pro srovnání lze uvést, že strážník je stejně jako policista úřední osoba, obě povolání mají téměř shodné povinnosti a oprávnění, ale policista již po úspěšném složení závěrečné zkoušky, žádné další podobné prolongační zkoušky jako strážník skládat nemusí.

Samozřejmě to nic nemění na faktu, že je nezbytné, aby se strážníci kvalitně profesně vzdělávali a navíc byli i správným směrem motivováni k tomu, aby si sami doplňovali své doposud dosažené vzdělání, nebo si jej zvyšovali studiem na vyšších odborných školách, případně i na školách vysokých.

4. Městská policie Havlíčkův Brod

4.1 Vznik, vývoj a přijímací řízení

Požadavkem každého moderního státu, každé moderní společnosti je, aby jeho orgány fungovaly pokud možno klidně, spořádaně, v určité harmonii, a aby byly chráněny před různými individuálními nebo hromadnými útoky na veřejnosti, které by se dotýkaly jeho institucí, ale i bezpečnosti osob a majetku. Proto vzhledem k narůstající trestné činnosti a obrovskému vzestupu dalšího různého protiprávního jednání po roce 1989, začalo i město Havlíčkův Brod uvažovat o zřízení obecní (městské) policie na svém území.

Počátky vzniku Městské policie Havlíčkův Brod se vztahují k 1. červenci roku 1991, kdy ještě ne jako strážníci Městské policie Havlíčkův Brod, ale nýbrž jako pověřeni pracovníci Městského úřadu Havlíčkův Brod, bylo přijato prvních šest uchazečů o toto zaměstnání a tím vlastně začala novodobá éra Městské policie Havlíčkův Brod. I já jsem měl tu čest účastnit se prvního výběrového řízení a po jeho úspěšném zvládnutí jsem byl přijat do této nově vznikající bezpečnostní složky. Nebyl to nikterak lehký začátek, neboť v roce 1991 nebyla žádná zkušenost s touto nově se tvořící institucí a nebyl ani nikdo, kdo by byl schopen předat zkušenosti novým strážníkům. Protože ještě nebyl ani přijat zákon o obecní policii, služba probíhala v civilním oblečení a na základě písemného pověření městského úřadu se zaměřením na dodržování obecně závazných vyhlášek města.

Zlom přišel až na počátku roku 1992, kdy dne 1. ledna 1992 nabyl účinnosti zákon ČNR č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů a městské zastupitelstvo schválilo obecně závaznou vyhlášku města Havlíčkova Brodu č. 1/1992, kde se v článku 1 uvádí, že s účinností od 1. ledna 1992 zřizuje v rámci své samostatné působnosti Městskou policii Havlíčkův Brod.

Těsně po vzniku Městské policie Havlíčkův Brod bylo ve výkonu služby stále pouze 6 strážníků, z nichž jeden byl zároveň jejím ředitelem. Tito se ihned po absolvování nástupnického kurzu, splnění závěrečné zkoušky a získání osvědčení na Střední policejní škole v Jihlavě aktivně zapojili do zabezpečování veřejného pořádku na území obce. Situace pro ně byla velmi obtížná, protože jejich počet nebyl dostačující k zvládnutí nárůstu trestné činnosti a dalších druhů protiprávního jednání. Navíc zde byl i problém s tím, že při tomto počtu nebylo možné konat službu nepřetržitě ve směnách.

Postupem času však došlo k navýšení počtu strážníků a od roku 1993 i k zavedení dvanáctihodinových služeb v nepřetržitém provozu. V současné době je u Městské policie Havlíčkův Brod v přímém výkonu služby 24 strážníků z celkového počtu 28. Mimo přímý výkon služby má Městská policie Havlíčkův Brod svého ředitele, jeho zástupce, dvě strážnice na oddělení prevence kriminality a jednu administrativní pracovníci, která je civilní osobou zaměstnanou u městské policie, tedy není strážníkem.

Strážníci MP HB mimo svých služebních povinností, mají i různé další specializace, jako např. na odchyt volně se pohybujících psů, na provoz a obsluhu výpočetní techniky, na obsluhu městského kamerového systému, na používání narkotizační pušky apod.

Místní působnost MP Havlíčkův Brod tvoří katastrální území Havlíčkova Brodu a katastrální území dalších obcí, které nemají svůj obecní úřad a spadají tak pod město Havlíčkův Brod.

Aby se však občan (uchazeč) mohl stát strážníkem MP Havlíčkův Brod, musí nejprve úspěšně projít přijímacím řízením a to na základě jeho žádosti o přijetí do pracovního poměru strážníka. Po splnění zákonných podmínek pro uchazeče o zaměstnání strážníka stanovených zákonem o obecní policii, může jít příslušná obec i nad rámec tohoto zákona a požadovat po uchazeči splnění dalších kritérií. Proto se u uchazečů na přijetí do pracovního poměru strážníka MP HB využívá níže uvedené přijímací řízení:

- **Vstupní pohovor s uchazečem o zaměstnání**
- **Psychologický test osobnosti** (provádí jej odborný psycholog)
- **Prověrka fyzické zdatnosti** (stejný test jako u již sloužících strážníků)
- **Ověření znalosti obecně závazných vyhlášek**

Toto přijímací řízení by tedy mělo být jakousi první zárukou kvality přijímání nových uchazečů do pracovního poměru strážníka. Bohužel ze své dlouholeté zkušenosti vím, že přestože někteří uchazeči jsou hodnoceni výtečně, nezvládnou následně náročnost práce strážníka a řady strážníků opouští. Na druhou stranu si myslím, že tato přirozená fluktuace přispívá ke zkvalitnění povolání strážníka obecní (městské) policie.

4.2 Charakteristika řízení a organizace

Řízení je jedna z nejdůležitějších lidských činností. Od doby, kdy lidé začali vytvářet skupiny, aby dosáhli cílů, kterých nemohli dosáhnout jako jednotlivci, se stalo řízení nezbytné pro zabezpečení koordinace individuálního úsilí. Jak se společnost začala stále více spoléhat na skupinové úsilí a mnoho organizovaných skupin se neustále zvětšovalo, vzrůstal význam manažerů a podpory rozvoje řízení mezi všemi osobami zúčastněnými v organizacích.²⁴

Proto velmi důležitou osobou pro chod konkrétní organizace je právě manažer (vedoucí), který musí volit mezi krátkodobým a dlouhodobým zaměřením své činnosti a svůj osobní zájem musí někdy podřídit cílům organizace. Často však manažeři mají řadu cílů, které jsou nekompatibilní, nesystémové a mohou vést ke konfliktům v organizaci, v rámci skupin, případně i mezi jednotlivci.²⁵

V dnešní době je u Městské policie Havlíčkův Brod, jak již bylo dříve zmíněno, zaměstnáno 28 strážníků a jedna administrativní pracovnice. Městskou policii řídí ředitel, který má svého zástupce. Dále je zde oddělení prevence kriminality, v němž jsou zařazeny dvě strážnice. Přímý výkon služby zabezpečují čtyři směny po 6 strážnících, každá směna má svého vedoucího a jeho zástupce. Směny jsou přímo podřízeny zástupci ředitele městské policie, který je za chod směn odpovědný řediteli Městské policie Havlíčkův Brod. Řediteli městské policie je pak přímo podřízeno oddělení prevence kriminality a administrativní pracovnice. Organizační schéma Městské policie Havlíčkův Brod a charakteristika složek této městské policie, jejich úkoly a povinnosti, jsou součástí přílohy č. 2 této práce.

Ze zákona ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, obecní (městkou) policii řídí starosta města, nebo jiný člen zastupitelstva obce (města). Zpravidla to i jako v našem městě je starosta, který je tak přímý nadřízený ředitele městské policie a tudíž je i její vrchní velitel.

Dle mého názoru systém řízení a organizace městské policie Havlíčkův Brod funguje bez větších problémů, ale i zde je co zlepšovat. Především se jedná o komunikaci mezi jednotlivými stupni vedení, také by byla vhodnější četnost porad na všech úrovních a v neposlední řadě i hodnocení, či případné trestání strážníků by si zasloužilo patřičnou pozornost.

²⁴ Řehoř, A., Šigut, Z., Základy teorie a praxe řízení, Brno: IMS Brno 2009, s. 7

²⁵ tamtéž, s. 33

4.3 Současná činnost a programy oddělení prevence

V posledních letech můžeme zaznamenat značný nárůst jevů, které můžeme označit jako sociálně patologické. Jedná se o variabilní škálu jevů, které vnímáme jako nechtěné, nežádoucí, nebo až nepřijatelné. Každý takový jev má svou míru nebezpečnosti pro společnost. Čím vyšší je tato škodlivost a nebezpečnost, tím větší je i zájem o jejich řešení. Problematika takových jevů, jako jsou např. závislosti chování, delikvence, kriminalita, organizovaný zločin apod. není problémem pouze České republiky, ale jedná se o celosvětově závažné otázky. V případě, že by současný trend vývoje těchto nežádoucích jevů z hlediska kvantitativního i kvalitativního pokračoval, došlo by zcela jistě k ohrožení vývoje celé společnosti a jednotlivců, kteří v ní žijí.²⁶

Je proto maximálně nezbytné zaměřit se na preventivní činnost a využití kvalitních preventivních programů s cílem těmto společensky nebezpečným jevům předcházet.

Prevenici můžeme charakterizovat jako soustavu opatření, která mají předcházet různým nežádoucím, zpravidla škodlivým jevům (např. drogovým závislostem, kriminalitě, sociálním konfliktům, násilím, apod.).²⁷

Prevence se rozděluje na prevenci **primární, sekundární a terciální**.

Primární prevence, představuje různé aktivity prováděné s cílem předejít samotnému vzniku sociálních deviací. Její těžiště je v rodině, škole a lokálních společenstvích. Spočívá zejména v ovlivňování výchovy, ve vzdělávání, volnočasových aktivitách, poradenství apod.

Sekundární prevence se zaměřuje na zvláště ohrožené a rizikové skupiny i jednotlivce a její snahou je ovlivňování či eliminace negativních jevů. Cílem je do jisté míry minimalizace zjevného ohrožení.

Terciální prevence je zaměřena na deviantní jedince nebo skupiny. Spočívá v jejich resocializaci a určité alternativní socializaci. Smyslem je náprava, nebo zmírnění negativních důsledků, zamezení recidivy a zabránění dopadu sociální deviace na společnost i jedince.²⁸

²⁶ Fischer, S., Škoda, J., Sociální patologie, Praha: Grada Publishing, a. s. 2009, s. 13

²⁷ Kraus, B., Sýkora, P., Sociální pedagogika I, Brno: IMS Brno 2009, s. 56

²⁸ tamtéž, s. 57

V České republice se na preventivní činnosti podílí řada subjektů, ať jednotlivci nebo organizace (jak na úrovni centrální, tak i místní), proto ani Městská policie Havlíčkův Brod nezůstala v pozadí a má své oddělení prevence, které se preventivní činností na místní úrovni zabývá. Oblast preventivní činnosti zaujímá mezi strategickými koncepcemi bezpečnostního úsilí státní správy i samosprávy výsadní postavení. Její úloha je nezastupitelná, a proto je velmi důležité, aby se otázkám prevence věnovala soustavná zvýšená pozornost.

Je nutné také podotknout, že mezi aktivitami ústředních orgánů veřejné správy a orgánů územní samosprávy je nezbytná kvalitní vzájemná součinnost. Priorita by však měla být především na rodině, škole a také na masmédiích.

Městská policie Havlíčkův Brod začala preventivně působit především na různých typech škol již od počátku svého novodobého zrodu, ale stálé oddělení prevence vzniklo až v roce 2009. Svou činností se tak, jako mnoho dalších subjektů v České republice, snaží především předcházet různým společensky nežádoucím jevům. V rámci různých besed, školení a seminářů se oddělení prevence MP Havlíčkův Brod snaží, aby jeho přístup především k dětem a dospívající mládeži, byl co nejefektivnější. Během těchto společných besed se např. menší děti učí zábavnou formou, jak být správným účastníkem silničního provozu, jak se chovat k neznámému zvířeti, jak se chovat při práci s počítačem, mobilem apod.

Děti a mládež se rovněž učí poznávat komplikovanost mezilidských vztahů, dozví se o problematice škodlivosti kouření, alkoholu drog, domácího i sexuálního násilí, vandalismu, šikaně, kyberšikaně aj. Samozřejmostí je, že se preventivní činnost nezaměřuje jen na děti a mládež, ale i na jejich rodiče a také na seniory, kteří jsou velmi ohroženi především svou důvěřivostí.

Oddělení prevence MP HB také velmi úzce spolupracuje především s městem Havlíčkův Brod, s krajem Vysočina, policií ČR a regionálním tiskem a má snahu častěji informovat seniory, rodiče, mladé ženy, dospívající mládež a děti, kam jinam se mimo policejních orgánů mohou také obrátit v případě různých problémů a nebezpečí (např. Linka důvěry, Bílý kruh bezpečí, Občanská poradna aj.)

Přestože je tato činnost, jako i mnohé další, velmi limitována finančními prostředky, je snahou oddělení prevence MP HB tuto činnost neustále rozšiřovat a zkvalitňovat.

Přehled preventivních programů oddělení prevence MP Havlíčkův Brod:

- **Základní lidská práva a svobody**
- **Právo, morálka, odpovědnost**
- **Bezpečné chování na ulici**
- **Bezpečné chování doma**
- **Bezpečné chování na silnici (dopravní výchova)**
- **Bezpečné chování v elektronickém světě**
- **Ochrana majetku**
- **Drogové a jiné závislosti**
- **Šikana**
- **Domácí a sexuální násilí**
- **Základy první pomoci**
- **Sebeobrana**

Jako novinku v oblasti preventivní činnosti Městská policie Havlíčkův Brod spustila tyto speciální programy:

- ✚ **Kroužek mladých strážníků**
- ✚ **Letní tábor pro děti**
- ✚ **Reflexní vesty pro každého prvňáčka**

Kroužek mladých strážníků byl založen v roce 2010 a je určen pro děti čtvrtých ročníků základních škol. Sestává se z 10 lekcí (každá po 1 ½ hodině), z nichž 8 je v prostorech Městské policie Havlíčkův Brod a dvě probíhají v terénu. Během jednotlivých lekcí se děti zábavnou formou pomocí her, soutěží a videoprojekcí naučí, jak být správnými účastníky silničního provozu, poznají komplikovanost mezilidských vztahů a dozví se více o problematice kouření, alkoholu a drog. Zjistí, jak se chovat ve vztahu k neznámému zvířeti, co dělat v případě nálezů injekční stříkačky a jak se bezpečně chovat při používání komunikačních technologií, zejména internetu a sociálních sítí. Součástí kroužku je i střelecká příprava ze vzduchovky a příprava fyzická. V terénu si děti mají možnost vyzkoušet pochůzkovou činnost strážníků, zjistit co vše obnáší a např. se seznámit se s radarovým měřením vozidel. Děti konají písemné i praktické zkoušky tak, jako by byly opravdu strážníci. Na závěr kroužku se koná

slavnostní setkání na radnici, kde jsou děti za přítomnosti svých rodičů, starosty města a ředitele MP HB jmenovány mladým strážníkem. Jsou jim předána trička a čepice mladého strážníka, diplomy, odznaky a jiná ocenění jejich práce v kroužku. Cílem je nejen děti připravit na problémy současného světa, ale i vychovat si možnou nastupující generaci budoucích strážníků.

Letní tábor pro děti byl poprvé realizován v letošním roce od 10. července do 16. července v rekreačním zařízení Radost u Světlé nad Sázavou, v malebné krajině nedaleko hradu Lipnice nad Sázavou. Tábor proběhl ve spolupráci s organizací BESIP a složkami Integrovaného záchranného systému a byl zaměřen na bezpečnost dětí v silničním provozu a rizika dnešní doby.

Děti prožily nejen pravý táborový týden v přírodě, kde nechyběly soutěže, hry, výlety, diskotéky, táborové ohně, ale měly možnost si prohlédnout a vyzkoušet techniku Městské policie Havlíčkův Brod, policie ČR, záchranářů a hasičů. V areálu tábora byla také možnost si vyzkoušet otočný simulátor nárazu, o který byl značný zájem. Rovněž se kvalitně vyučovala jízda zručnosti na novém dopravním hřišti, kde si děti vyzkoušely různé dopravní situace a za asistence dopravní policie se snažily vzít si ponaučení do opravdového provozu na pozemních komunikacích. Na závěr se děti u táborového ohně setkaly s poslankyní parlamentu ČR Janou Fischerovou a ředitelem MP HB a živě s nimi besedovaly o svých zážitcích a zkušenostech z tábora.

Reflexní vesty pro každého prvňáčka je speciální projekt MP Havlíčkův Brod a akciové společnosti Chládek a Tintěra, který má za cíl přispět k jejich většímu bezpečí na cestě do školy a zpět domů. Jen v loňském roce bylo zakoupeno 260 reflexních vest, které byly při prvním školním dnu rozdány mezi žáky prvních tříd základních škol v Havlíčkově Brodě. Při předávání vest strážníci hovořili i s rodiči prvňáčků a vysvětlovali jim nezbytnost nošení reflexních prvků nejen u všech dětí, ale i dospělých

V souvislosti se sociální pedagogikou a sociální prací si také musíme uvědomit, že sociálně výchovnou činností se nezabývají pouze oddělení prevence, ale že i strážníci v přímém výkonu služby, kteří jako mnozí jiní pracovníci vykonávající svou činnost v terénu, jsou ti, jež se jako první mohou setkávat s dětmi a mladistvými žijícími

rizikovým (disociálním) způsobem a jedinci ohroženými sociálně patologickými jevy (drogově závislí, prostitutky, děti a mládež ulice, apod.)²⁹

Proto velmi důležité, aby i oni měli umět kvalitně vykonávat sociálně výchovnou činnost v terénu a poskytnout pomoc každému člověku.

Můj osobní pohled na činnost oddělení prevence Městské policie Havlíčkův Brod je velmi kladný, a to nejen proto, že sám jsem strážníkem, ale protože vidím jeho výsledky, úspěchy a přínos v boji proti společensky nežádoucím jevům. Je vidět, že se každým rokem jeho činnost jak kvalitně, tak i kvantitativně zlepšuje. V poslední době především kroužek mladého strážníka zaznamenává obrovský úspěch a popularitu u rodičů i veřejnosti. Značný zájem byl i osmdesát míst do letního dětského tábora a již během několika dní byla kapacita tábora beznadějně naplněna. Tábor měl vysoký ohlas u veřejnosti a spokojení rodiče se ihned po jeho ukončení dotazovali, zda bude konán i v příštím roce. Stejně je to i v případě různých besed, které jsou značně využívány, na dlouhou dobu dopředu zamluvené a výborně hodnocené pedagogy jednotlivých škol, kteří se jich také účastní.

Nelze však vše vidět jen pozitivně. Myslím si, že preventivní program MP Havlíčkův Brod je v současné době zatím daleko více zaměřen na mladší děti a trochu pozapomíná i na další ohrožené skupiny obyvatel. Proto bych právě s ohledem na sociální pedagogiku doporučoval cílené výchovné působení na značně ohroženou kategorii dospívající mládeže, která je v současné době velmi ohrožena hlavně v souvislosti s kouřením, alkoholem a drogami. Stejnou pozornost by si také zasloužilo zvýšení výchovného působení na rizikové a sociálně znevýhodněné skupiny mládeže a dospělých. Velmi důležité je rovněž nezapomínat na naše seniory, kteří jsou velmi ohroženi pro svou důvěřivost a tudíž značnou zranitelnost. Proto i na ně by oddělení prevence MP Havlíčkův Brod mělo zaměřit daleko větší pozornost.

Pochopitelně, vše jde ruku v ruce s finančními prostředky a množstvím strážníků, kteří slouží na odděleních prevence. Proto by bylo nejen vhodné, ale dokonce dle mého názoru nezbytné, jak navýšení počtů těchto strážníků, tak navýšení objemu finančních prostředků, které do jednotlivých preventivních programů jdou. Musíme mít přece všichni maximální zájem na tom, aby naše společnost dobře fungovala a občané naší republiky se cítili bezpečně, ale také se ve vztahu k ní chovali zodpovědně.

²⁹ Kraus, B., *Základy sociální pedagogiky*, Praha: Portál 2008, 1. vydání, s. 184

4.4 Analýza přestupků zjištěných Městskou policií Havlíčkův Brod

V této podkapitole se zaměřuji na jednu z hlavních činností strážníků Městské policie Havlíčkův Brod, jíž je odhalování přestupků, jiných správních deliktů a jejich řešení. Jestliže strážník odhalí jednání, které spolehlivě vykazuje znaky přestupku, přestupce přestupek uzná, lze ho vyřešit samotným projednáním s přestupcem, domluvou na místě. Pokud se strážník rozhodne za přestupek uložit blokovou pokutu, musí s ní přestupce souhlasit a být ochoten tuto na místě zaplatit, jinak v případě jeho nesouhlasu, nelze přestupek vyřešit na místě a věc musí strážník předat příslušnému správnímu orgánu. Další z možností je, že přestupce přestupek uzná, je ochoten blokovou pokutu zaplatit, ale nemá dostatek finanční hotovosti na její zaplacení. V tomto případě strážník vydává blok na pokutu na místě nezaplacenou, který následně přestupce podepisuje a má ze zákona 15 dní na uhrazení blokové pokuty. Všechny tyto čtyři možnosti, tedy domluva na místě, bloková pokuta, bloková pokuta na místě nezaplacená a případné předání příslušnému správnímu orgánu je v analýze přestupků Městské policie Havlíčkův Brod začleněno dohromady, vždy k jednotlivému paragrafovému znění přestupku.

V analýze přestupků Městské policie Havlíčkův Brod se cíleně zabývám těmito přestupky ze zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, které byly zjištěny v letech 2006 až 2010:

- **§ 22 – proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu**
- **§ 30 – na úseku ochrany před alkoholismem a toxikomaniemi**
- **§ 46 – proti pořádku ve státní správě a územní samosprávě**
- **§ 47 – proti veřejnému pořádku**
- **§ 49 – proti občanskému soužití**
- **§ 50 – proti majetku**
- **ostatní přestupky**

V současné době je již § 22, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, zrušen a nahrazen § 125c v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.

Tabulka č. 1 – Přestupky zjištěné Městskou policií Havlíčkův Brod v letech 2006 až 2010

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
PŘ § 22 BESIP	4124	4270	3997	3935	3585
PŘ § 30 alkohol a toxikomanie	11	9	96	147	131
PŘ § 46 státní správa a územní samospráva	81	65	86	279	292
PŘ § 47 veřejný pořádek	257	388	499	375	422
PŘ § 49 občanské soužití	27	30	34	38	23
PŘ § 50 majetek	66	125	211	196	273
Jiné přestupky	13	16	43	14	18
Přestupky celkem	4579	4903	4966	4984	4744

Graf č. 1 – Přestupky zjištěné Městskou policií Havlíčkův Brod v letech 2006 až 2010

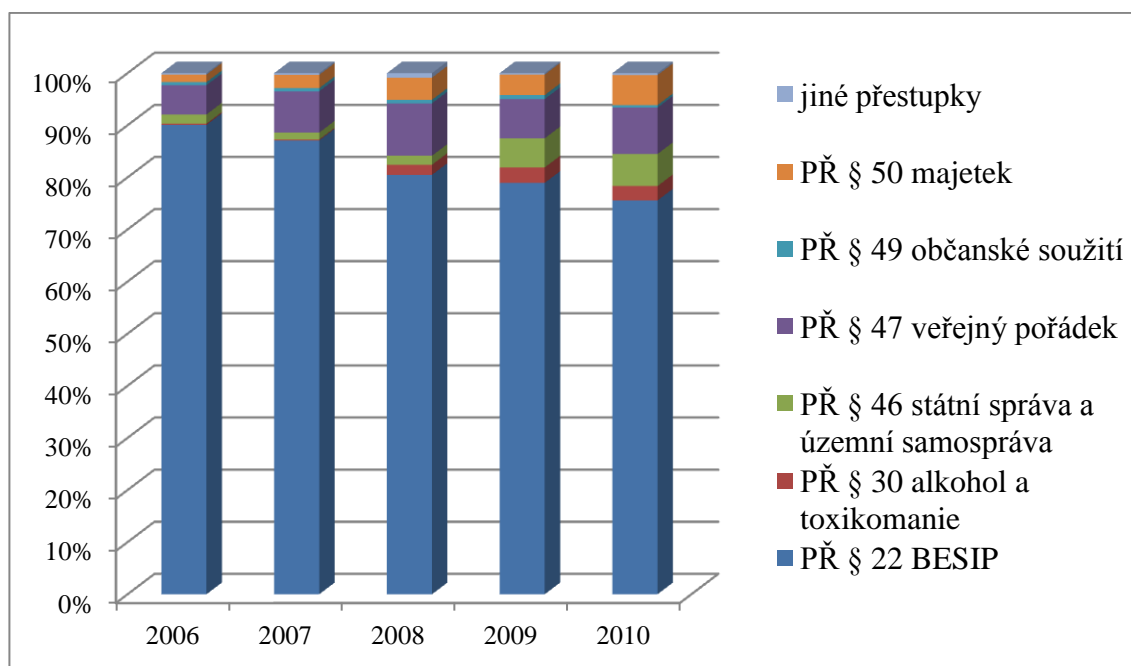

Z výše uvedené tabulky a grafu je patrné, že nápad přestupků zjištěných Městskou policií Havlíčkův Brod v letech 2006 až 2010 se pohyboval v rozmezí od 4579 až 4984 a je prakticky konstantní. Největší podíl tvoří přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, což není vzhledem k hustotě dopravního provozu v dnešní době nic neobvyklého. Velký podíl na zjištěných dopravních přestupcích je také způsoben zakoupením laserového radaru Městskou policií Havlíčkův Brod, který je využíván

v rámci dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu na komunikacích Města Havlíčkova Brodu. Z grafu je patrné, že od roku 2007 mají přestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu mírně sestupnou tendenci a lze tedy dovozovat, že aktivita městské policie byla v tomto směru účinná.

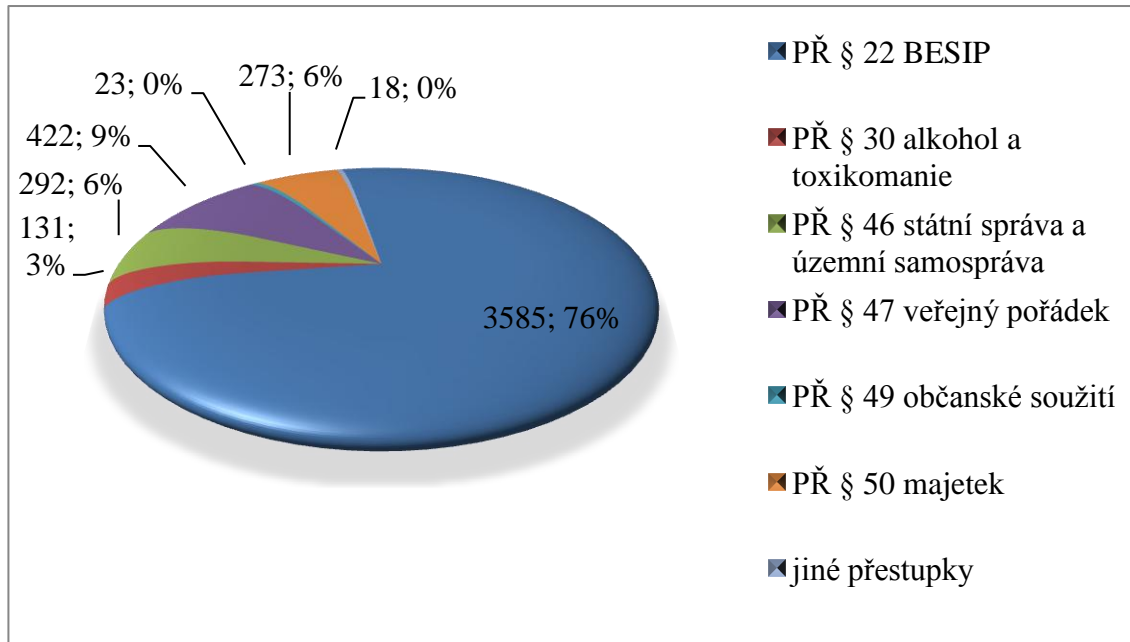
Další významnou částí zjištěných přestupků jsou kategorie přestupků proti majetku, proti občanskému soužití a na úseku státní správy a územní samosprávy, kde je jedná především o porušování obecně závazných vyhlášek obce. U přestupků proti majetku a proti občanskému je stav za roky 2006 až 2010 přibližně stejný, výjimku tvořil rok 2008 u přestupků proti majetku, kdy oproti roku 2007 byl nárůst o 111 přestupků až na konečných 499. V roce 2009 ale následoval opětovný pokles na 375 přestupků. Jedním z aspektů vedoucích k tomuto ročnímu nárůstu mohlo být to, že se v Havlíčkově Brodě otevřel nový supermarket Kaufland a v prvním roce jeho činnosti zde byl zvýšený počet drobných krádeží zboží. Na úseku státní správy a územní samosprávy došlo k výraznému nárůstu počtu přestupků v letech 2009 a 2010, kdy začala platit nová vyhláška města č. 1/2009 o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejném prostranství. Od roku 2008 dochází také k nárůstu přestupků proti alkoholismu a jiným toxikomaniím, které bylo způsobeno zintenzivněním kontrol v podnicích, kde se podávají alkoholické nápoje. Následující graf pro ukázkou porovnává strukturu nápadů přestupků Městské policie Havlíčkův Brod.

Graf č. 2 - Struktura nápadů přestupků Městské policie Havlíčkův Brod

V poslední části analyzování přestupků zjištěných Městskou policií Havlíčkův Brod jsem se zaměřil na nejaktuálnější statistiku z roku 2010, kterou se mě podařilo získat. Vše ohledně přestupků již bylo uvedeno v předcházejících grafech a tabulce. Dále strážníci Městské policie Havlíčkův Brod v 17 případech zadrželi pachatele trestné činnosti a v 9 případech zadrželi osoby hledané Policií České republiky. Předali příslušným orgánům 151 zjištěných závad, provedli 68 zjištění a opatření k odstranění vraků vozidel, 341 kontrol podezřelých osob, přijali 1499 stížností občanů. U 114 případů strážníci prováděli asistenci pro (Policii ČR, soudy, městský úřad, apod.) a ve 189 případech našli opuštěnou věc, kterou předali majiteli, nebo případně na ztráty a nálezy při městském úřadě. Bylo odchyceno 98 zatoulaných psů, provedeno 28 umístění osob do protialkoholní záchytné stanice, zjištění 13 nezajištěných vozidel, 64 spoluprací s Policií ČR při hledání osob a v 19 případech předvedení osob na Policii ČR. Strážníci v roce 2010 uložili blokové pokuty v celkové výši 795.100,- Kč. Skladba přestupků Městské policie Havlíčkův Brod za rok 2010 je pro názornost uvedena i v následujícím grafu.³⁰

Graf č. 3 – Skladba přestupků zjištěných Městskou policií Havlíčkův Brod v roce 2010

³⁰ Data výtěžena z výroční zprávy MP Havlíčkův Brod za rok 2010 a poskytnuta zástupcem ředitele MP Havlíčkův Brod Ing. Čeloudem

4.5 Městský kamerový systém

Městský kamerový systém (jeho mapa je součástí přílohy č. 3 této práce) byl v Havlíčkově Brodě zřízen v roce 2001 a to především proto, aby se zvýšila bezpečnost a ochrana občanů a jejich majetku. Jeho centrála je v budově Městské policie Havlíčkův Brod, ale celý systém je propojen i s Policií ČR Havlíčkův Brod tak, aby jej bylo možné sledovat z obou pracovišť a maximálně se tak zvýšila efektivita dohledu ze strany obou policií.

Počet kamerových bodů byl od roku 2001 postupně navyšován, až se v současné době ustálil na 13 stálých kamerových bodech. Navíc je provozována i jedna mobilní kamera, která se přesouvá do různých lokalit města dle toho, jak si to momentální bezpečnostní situace vyžaduje.

Z osobní zkušenosti vím, že MKS za prvních deset let své činnosti výrazně přispěl jak k objasňování trestné činnosti, tak k jejímu značnému poklesu. Rovněž významně došlo i k poklesu jiných protiprávních jednání a to především jednání přestupkového na úseku dopravy a veřejného pořádku. Ukázalo se tak, že zřízení MKS bylo správným krokem, přestože jeho pořízení provázely značné a emotivní diskuze, které pramenily z neznalosti nového systému a obav z jeho případného zneužití.

Základní principy MKS:

- ✓ dohled na veřejný pořádek ve městě
- ✓ preventivní funkce, tj. podpora bezpečnosti ve městě, předcházení trestné činnosti a jinému protiprávnímu jednání,
- ✓ instalace v místech, kde větší koncentrace obyvatelstva, kde jsou koncentrovány kulturní, sportovní, komerční a společenské instituce a v místech dopravních uzlů,
- ✓ využitelnost pro okamžitou koordinaci složek Integrovaného záchranného systému (policie, hasiči, záchranná služba),
- ✓ provozování MKS musí být v souladu se zákonem o Policii ČR a zákonem o obecní policii,
- ✓ o provozování MKS ve městě musí být občané dostatečně informováni,
- ✓ MKS obsluhují jen osoby řádně vyškolené a nemají k němu přístup nepovolané osoby.

4.6 Dílčí závěr teoretické části

Historie i současnost obecních a městských policií se neustále vyvíjí, ale jejich základní úkoly jsou stále stejné a to, že v samostatné působnosti obcí tyto zabezpečují místní záležitosti veřejného pořádku a přispívají k zvyšování bezpečnosti občanů v rámci dané obce.

Novodobý vznik obecních a městských policií si vyžádalo období po tzv. „sametové revoluci“, kdy se začal rozvíjet přechod od totalitní společnosti k společnosti demokratické, ale s nově získanou svobodou občanů se také ve společnosti objevila i řada více či méně závažných problémů. Především začala strmě růst kriminalita a další formy různého protiprávního jednání. Objevily se také jevy, na něž doposud nebyla společnost zvyklá a ani připravená (např. nezaměstnanost, bezdomovectví, gamblerství, apod.). Dalším aspektem bylo, že Policie ČR procházela zásadní reformou a byla značně vytížena. To vše vedlo obce k tomu, že se intenzivně snažily oživit myšlenku obecních a městských policií. Zlomovým se stává rok 1991, kdy byl přijat zákon ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů s účinností od 1. ledna 1992. Od této doby dochází k vzniku řady obecních a městských policií po celém území republiky.

Nároky a požadavky na strážníky obecních a městských policií se postupem času samozřejmě zásadně změnily. Obecní policie musela reagovat na neustále se měnící bezpečnostní situaci v jednotlivých obcích, kde působí a zvyšovat jak fyzickou, tak především odbornou připravenost strážníků na jejich náročné povolání. O odbornou přípravu strážníků se starají soukromé vzdělávací instituty, které musí mít akreditaci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Výuku v těchto institutech pak zabezpečují vysokoškolsky vzdělaní pedagogové, především z řad bývalých policistů. Protože se v porevolučních letech objevuje ve společnosti velké množství sociálně patologických jevů, které vnímáme jako nežádoucí, nechtěné až nepřijatelné, zaměřují se strážníci obecních a městských policií v daleko větší míře i na preventivní činnost s využitím kvalitních preventivních programů. A přestože je tato činnost značně limitována především finančními prostředky, je snahou jednotlivých obecních a městských policií tuto činnost neustále zkvalitňovat a rozšiřovat. Každá obecní nebo městská policie tak má své opodstatněné, dovolím si říci i nezastupitelné místo v bezpečnostním systému České republiky a tyto složky významně přispívají k bezpečnosti občanů a k ochraně jejich majetku.

5. Praktická část

5.1 Metody, cíle průzkumu, stanovení hypotéz

Vzhledem k tomu, že již více než dvacet let pracuji jako strážník Městské policie Havlíčkův Brod, rozhodl jsem se zaměřit svůj průzkum na vnímání této městské policie veřejností města. Mou snahou bylo zjistit, jaké postoje k městské policii má v současné době veřejnost v Havlíčkově Brodě, jak hodnotí její činnost i samotné strážníky. Jedním z mnoha faktorů bylo i to, že od doby vzniku Městské policie Havlíčkův Brod žádný podobný průzkum nikdy neproběhl.

Potřebná empirická data pro svůj průzkum veřejného mínění jsem získal prostřednictvím anonymních dotazníků s 21 otázkami. V dotaznících byly zastoupeny otázky uzavřené, polozavřené i otevřené. Vzorový dotazník je přiložen k této práci v její příloze.

Průzkum dotazníkovou metodou byl realizován na území města Havlíčkův Brod v období září 2011 – listopad 2011. Výběr respondentů probíhal náhodně v celém věkovém spektru obyvatelstva Havlíčkova Brodu. Celkem bylo v uvedeném období získáno 197 dotazníků.

Cíle průzkumu:

- zjistit postoje veřejnosti k Městské policii Havlíčkův Brod
- hledání příčin a okolností, které významným způsobem ovlivňují pohled občanů města Havlíčkův Brod na svou městskou policii
- poukázat na faktory, které ovlivňují postavení Městské policie Havlíčkův Brod v očích veřejnosti

Pro stanovení cílů hypotéz jsem vycházel z cílů průzkumného šetření bakalářské práce.

Hypotézy:

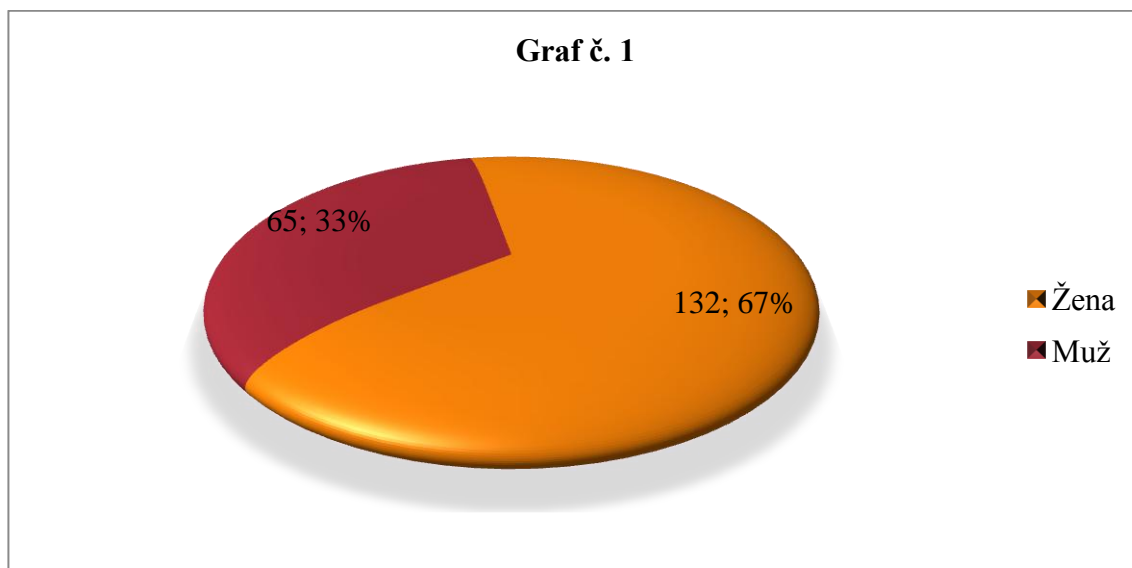
H1: Obyvatelé města Havlíčkův Brod se cítí bezpečně.

H2: Obyvatelé města Havlíčkův Brod jsou spokojeni s prací městské policie.

5.2 Zpracování a interpretace získaných dat

Otázka č. 1

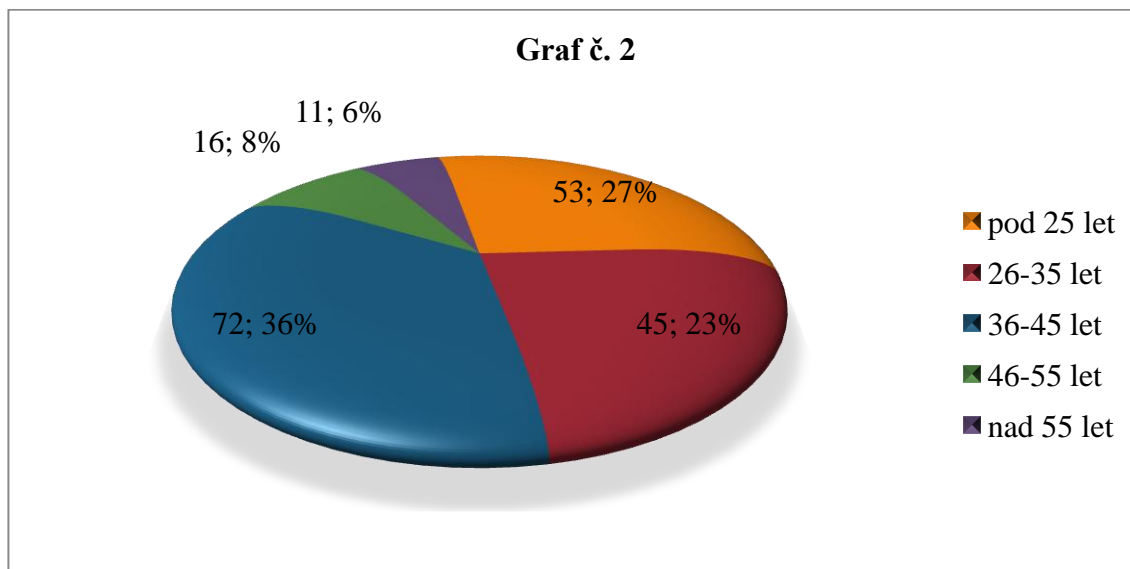
Pohlaví:

První čtyři otázky v dotazníku směřovaly k samotným respondentům a jejich účelem bylo tyto rozdělit dle pohlaví, věku, dosaženého vzdělání a pracovní pozice. V otázce č. 1 bylo zjištěno, že ze 197 respondentů převažovaly **ženy**, kterých bylo 132, což je 67 %. **Mužů** bylo 65, což je 33%.

Otázka č. 2

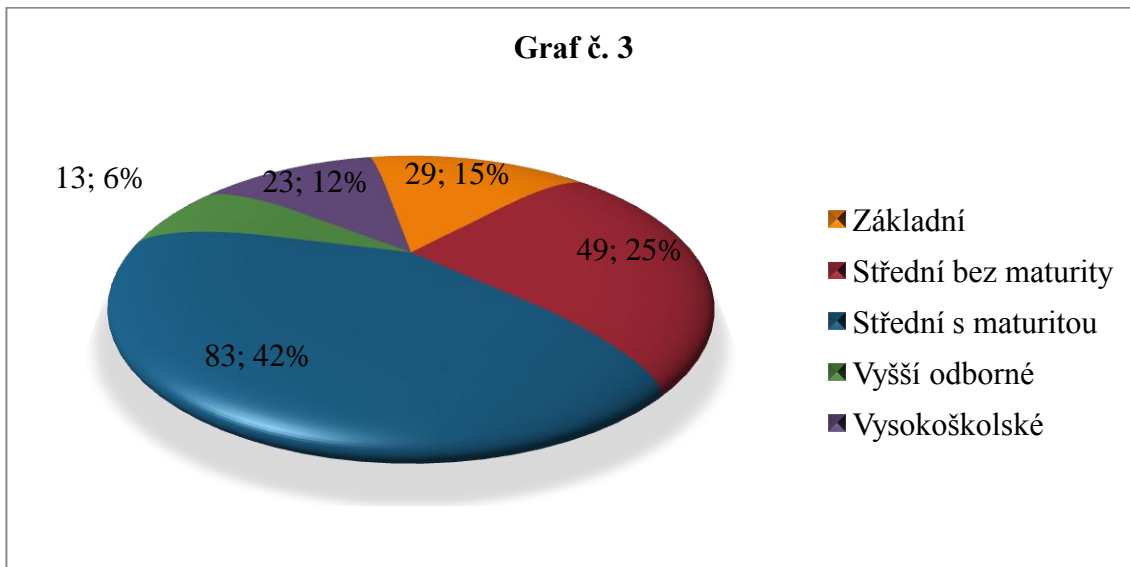
Věk:

Při zastoupení respondentů v jednotlivých věkových kategoriích dominovala věková kategorie **36-45 let**, v níž bylo 72 respondentů, což je 36 %. Následovala věková kategorie **pod 25 let** s 53 respondenty, což je 27 %, dále věková kategorie **26-35 let** s 45 respondenty, což je 23 %, posléze věková kategorie **46-55 let** s 16 respondenty, což je 8 % a nakonec věková kategorie **nad 55 let** s 11 respondenty, což je 6 %.

Otázka č. 3

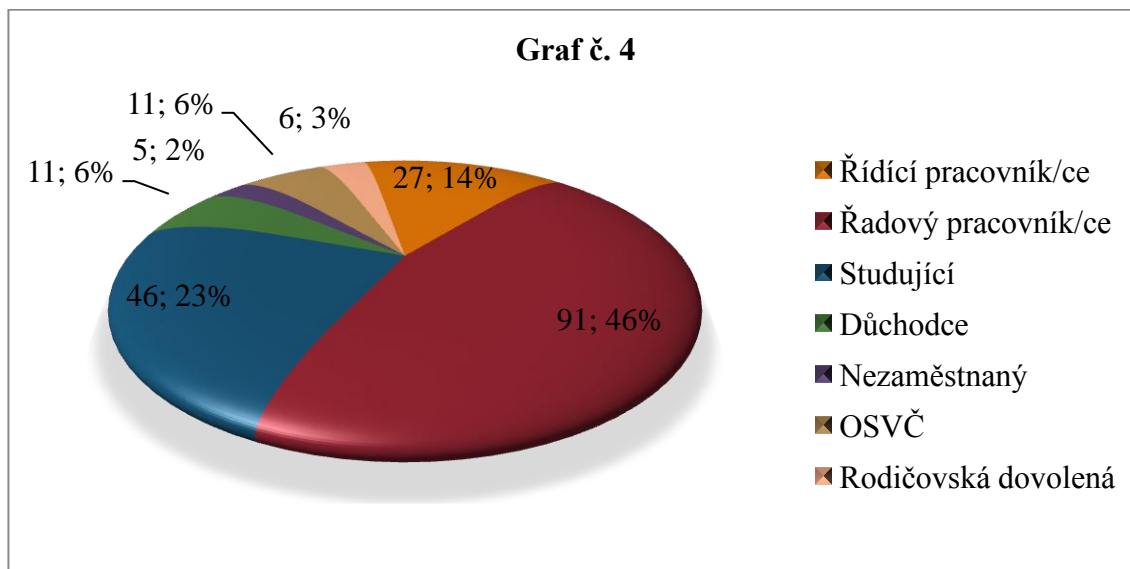
Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

U otázky č. 3 téměř polovina respondentů, konkrétně 83 respondentů, což je 42 %, jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla **střední s maturitou**. Další poměrně velká skupina respondentů, konkrétně 49 respondentů, což je 25 %, jako své nejvyšší dosažené vzdělání uvedla **střední bez maturity**. Následovala vzdělání **základní**, které uvedlo 29 respondentů, což je 15 %, následovalo vzdělání **vysokoškolské**, které uvedlo 23 respondentů, což je 12 % a nakonec vzdělání **vyšší odborné**, které uvedlo 13 respondentů, což je 6 %.

Otázka č. 4

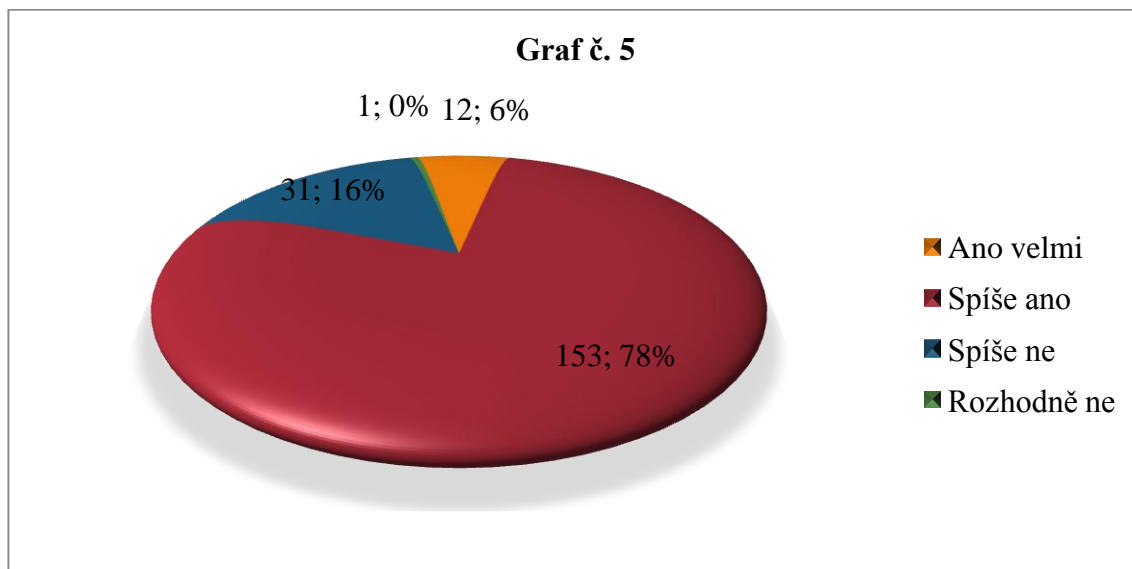
Jaká je Vaše současná pracovní pozice?

V případě otázky na současnou pracovní pozici dominovala pracovní pozice **řadový pracovník/ce**, kterou uvedla téměř polovina dotazovaných, konkrétně 91 respondentů, což je 46 %. Další v pořadí následovala pracovní pozice **studující**, kterou uvedlo 46 respondentů, což je 23 %. Třetí v pořadí poté byla pracovní pozice **řídící pracovník/ce**, kterou uvedlo 27 respondentů, což je 14 %, následovala shodně pracovní pozice **OSVČ** a **důchodce**, které uvedlo 11 respondentů, což je 6 %. V závěru to poté pozice **rodičovská dovolená**, kterou uvedlo 6 respondentů, což jsou 3 % a jako poslední byla pozice **nezaměstnaný**, kterou uvedlo 5 respondentů, což jsou 2 %.

Otázka č. 5

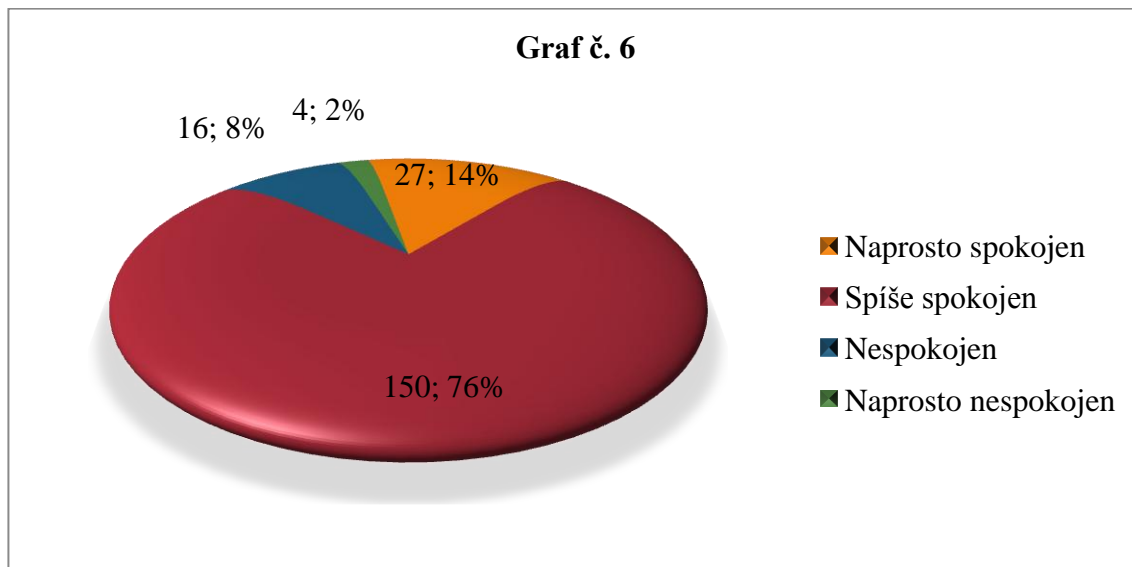
Cítíte se Vy, nebo vaše rodina v našem městě bezpečně?

Otázka č. 5 byla cíleně zaměřena na skutečnost, jestli se obyvatelé města Havlíčkova Brodu cítí ve svém městě bezpečně. Z odpovědí 197 respondentů je naprosto zřejmé, že obyvatelé města Havlíčkův Brod se cítí ve svém městě bezpečně, protože kladně odpovědělo 165 respondentů, což je 84 %. Z celkového počtu respondentů 12 respondentů, což je 6 %, uvedlo odpověď **ano velmi**, 153 respondentů, což je 78 %, uvedlo odpověď **spíše ano**, 31 respondentů, což je 16 %, uvedlo odpověď **spíše ne** a pouze jedna odpověď, což je 0 %, zněla **rozhodně ne**.

Otázka č. 6

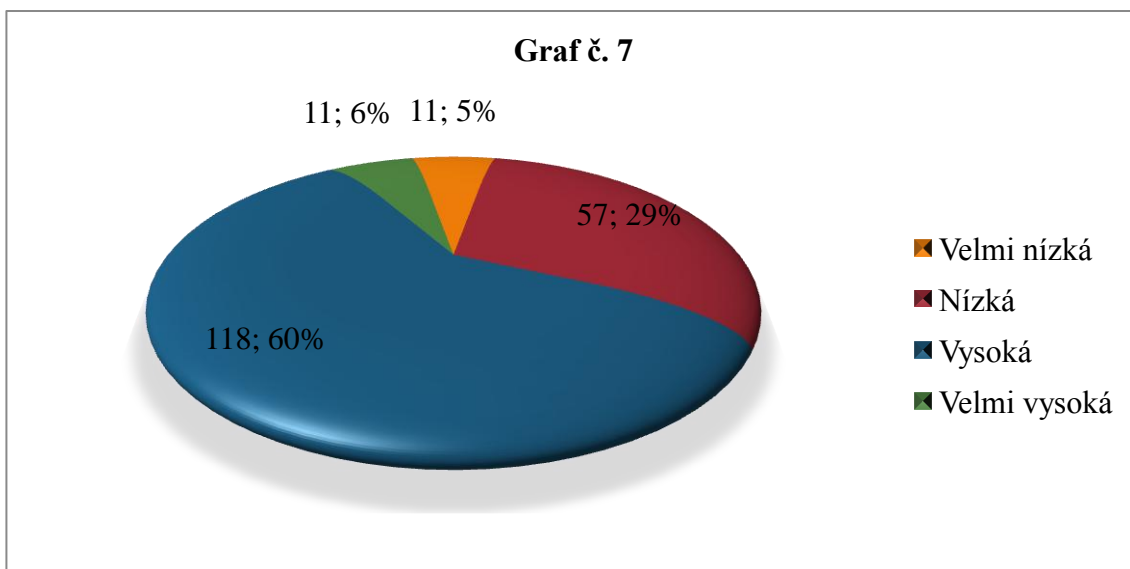
Jak hodnotíte Vaši spokojenost s činností městské policie v našem městě?

Na otázku hodnotící spokojenost občanů Havlíčkova Brodu se svou městskou policií odpovědělo 197 respondentů a i u této otázky je patrné, že občané města Havlíčkova Brodu jsou s prací městské policie spokojeni, protože kladně odpovědělo 177 respondentů, což je 90 %. Z celkového počtu respondentů 27 respondentů, což je 14 %, uvedlo odpověď **naprostě spokojen**, 150 respondentů, což je 76 %, uvedlo odpověď **spíše spokojen**, 16 respondentů, což je 8 %, uvedlo odpověď **nespokojen** a 4 respondenti, což jsou 2 %, uvedlo odpověď **naprostě nespokojen**.

Otázka č. 7

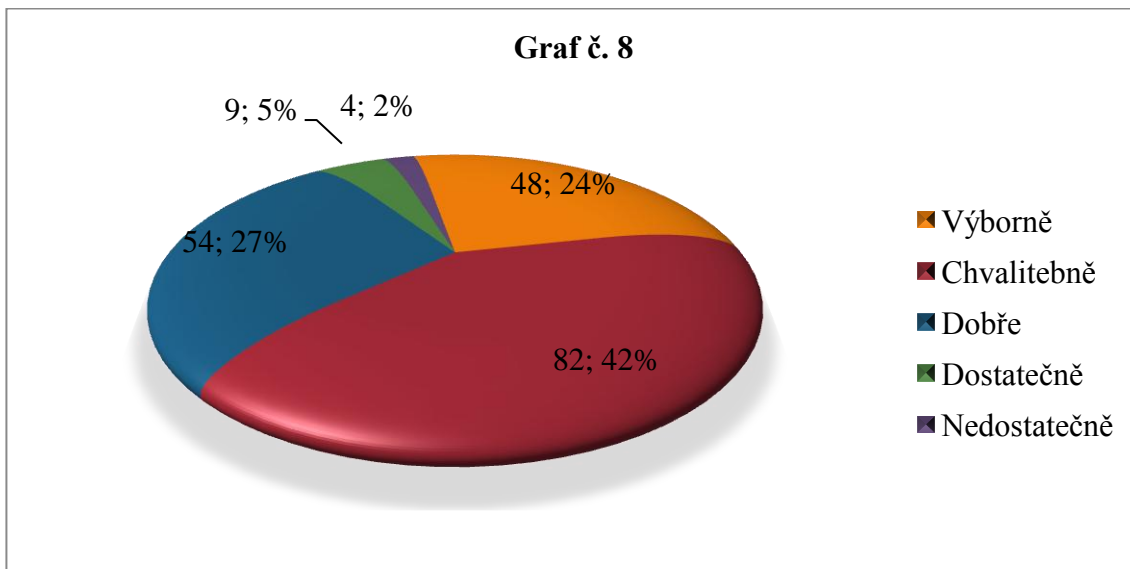
Jaká je Vaše důvěra v městskou policii v našem městě?

Otázka týkající se důvěry občanů v Městskou policii Havlíčkův Brod, byla 197 respondenty u 129 případů hodnocena kladně, což je 66 %. V této otázce je ale patrné, že oproti spokojenosti s prací městské policie, narostl počet záporných odpovědí 68 respondentů, což je 34 %. Z celkového počtu respondentů 11 respondentů, což je 5 %, uvedlo odpověď **velmi nízká**, 57 respondentů, což je 29 %, uvedlo odpověď **nízká**, 118 respondentů, což je 60 %, uvedlo odpověď **vysoká** a 11 respondentů, což je 6 %, uvedlo odpověď **velmi vysoká**.

Otázka č. 8

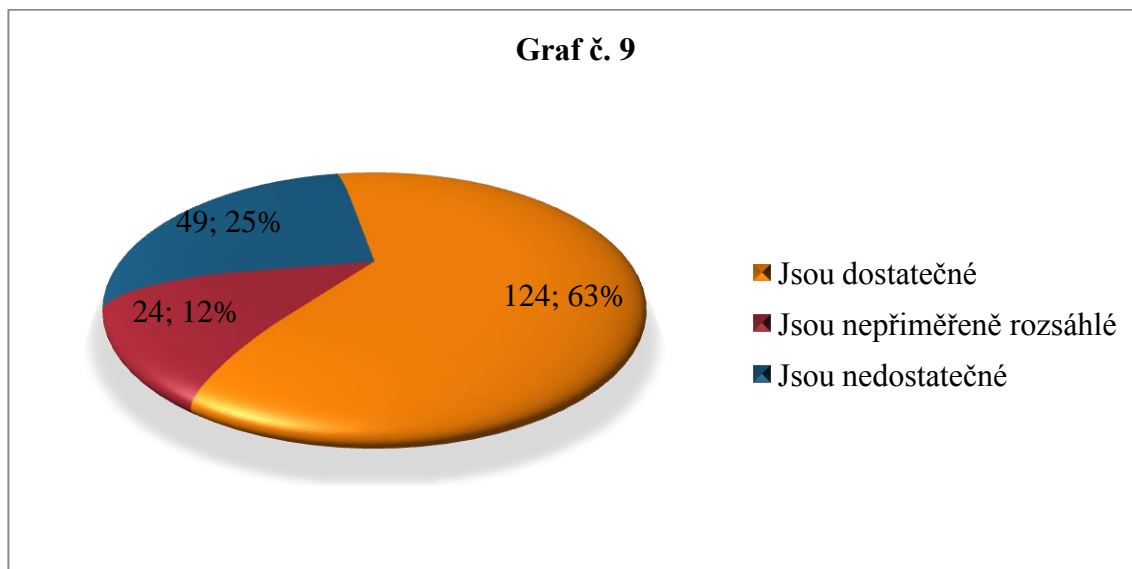
Jak hodnotíte celkový vzhled a vystupování strážníků městské policie v našem městě?

U otázky hodnotící vzhled a vystupování strážníků Městské policie Havlíčkův Brod převažovalo u občanů města většinou pozitivní hodnocení. Ze 197 respondentů 48 respondentů, což je 24 %, hodnotilo strážníky **výborně**, 82 respondentů, což je 42 %, uvedlo hodnocení **chvalitebně**, 54 respondentů, což je 27 %, uvedlo hodnocení **dobře**, 9 respondentů, což je 5 %, uvedlo hodnocení **dostatečně** a pouze 4 respondenti, což jsou 2 %, hodnotili strážníky **nedostatečně**.

Otázka č. 9

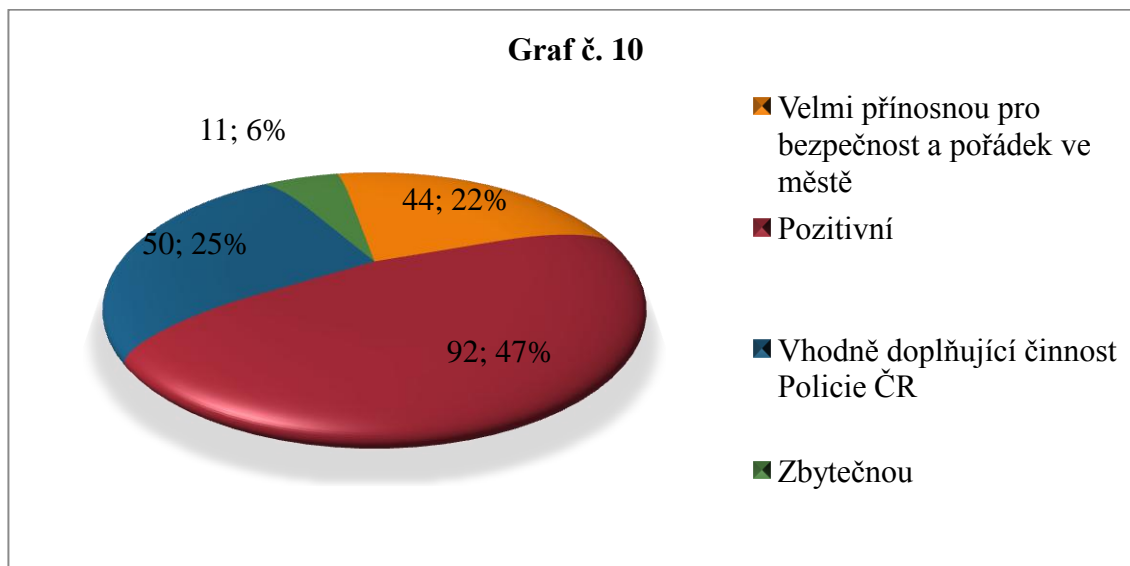
Jak vnímáte pravomoci městské policie?

Otázka pravomocí byla a je stále velmi mediálně probírána, proto jsem ji zařadil do průzkumu i já s cílem zjistit, jak se k této problematice staví občané města Havlíčkův Brod. Z průzkumu vyplývá, že si většinou občané Havlíčkova Brodu myslí, že pravomoci strážníků jsou dostatečné a není je tudíž třeba navyšovat. Ze 197 respondentů 124 respondentů, což je 63 %, označilo pravomoci strážníků jako **dostatečné**, 24 respondentů, což je 12 %, jako **nepřiměřeně rozsáhlé** a 49 respondentů, což je 25 %, jako **nedostatečné**.

Otázka č. 10

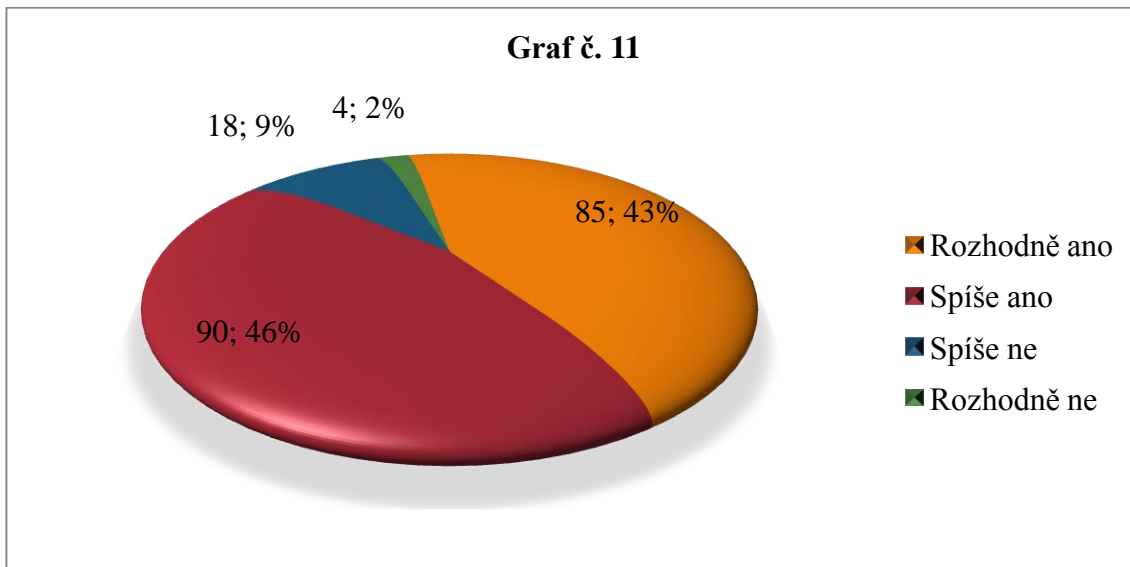
Činnost městské policie v našem městě hodnotíte jako:

Otázka směřující na činnost Městské policie Havlíčkův Brod byla občany města vesměs hodnocena kladně a je tudíž zřejmé, že své městské policie považují. Ze 197 respondentů 44 respondentů, což je 22 %, označilo činnost městské policie jako **velmi přínosnou pro bezpečnost a pořádek ve městě**, 92 respondentů, což je 47 %, ji označilo jako **pozitivní**, 50 respondentů, což je 25 %, ji označilo jako **vhodně doplňující činnost Policie ČR** a pouze 11 respondentů, což je 6 %, ji považuje za **zbytečnou**.

Otázka č. 11

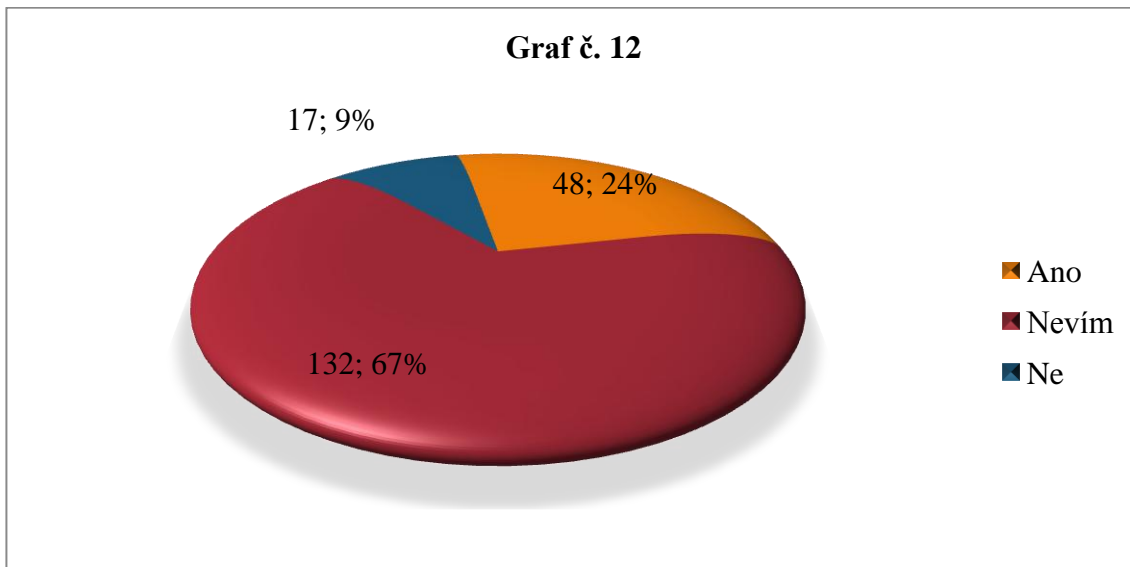
Obrátil/a byste se v případě potřeby na strážníka městské policie v našem městě?

Otázka č. 11 směřovala k tomu, jestli se občané města Havlíčkova Brodu v případě potřeby obrátí na své strážníky. Ve většině případů se občané města vyjádřili, že v případě potřeby, pomoci svých strážníků využijí. Ze 197 respondentů jich 85, což je 43 %, uvedlo odpověď **rozhodně ano**, 90 respondentů, což je 46 %, uvedlo odpověď **spíše ano**, 18 respondentů, což je 9 %, uvedlo odpověď **spíše ne** a 4 respondenti, což jsou 2 %, uvedlo odpověď **rozhodně ne**.

Otázka č. 12

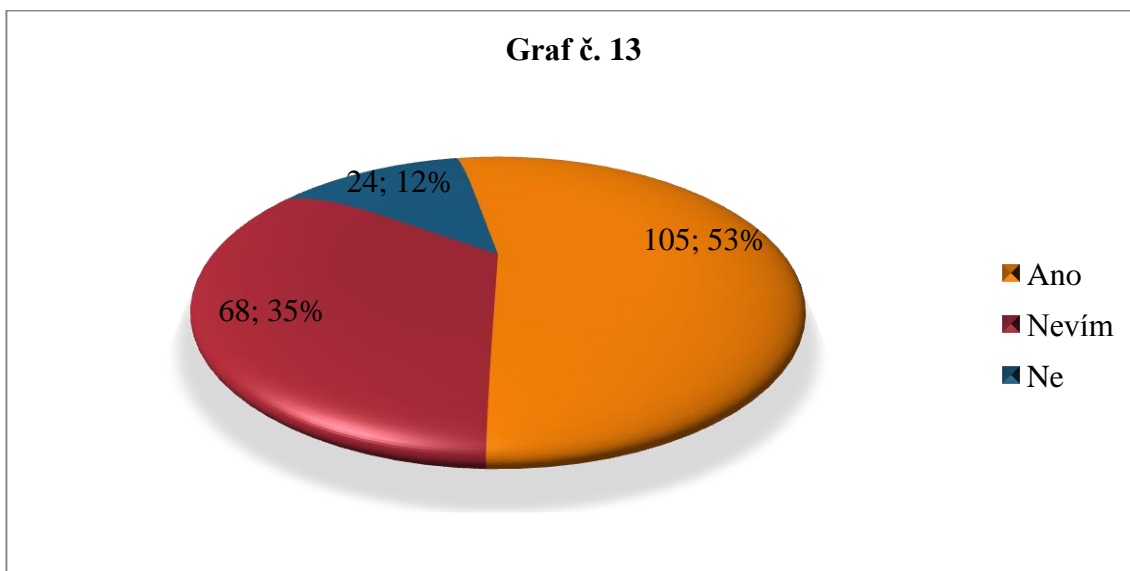
Myslíte si, že je profesionalita a vzdělanost strážníků na patřičné úrovni?

Tato otázka byla zaměřena na to, zdali si občané města Havlíčkova Brodu myslí, je-li profesionalita a vzdělanost strážníků na patřičné úrovni. Protože ve více jak 2/3 odpovědí byla tato nevím, lze předpokládat, že občané města nevědí, jak tuto oblast hodnotit a to především zřejmě ve vztahu k vzdělanosti. Ze 197 respondentů 48 respondentů, což je 24 %, uvedlo k této otázce kladné hodnocení **ano**, 17 respondentů, což je 9 %, uvedlo hodnocení záporné **ne** a 132 respondentů, což je 67 %, uvedlo odpověď **nevím**.

Otázka č. 13

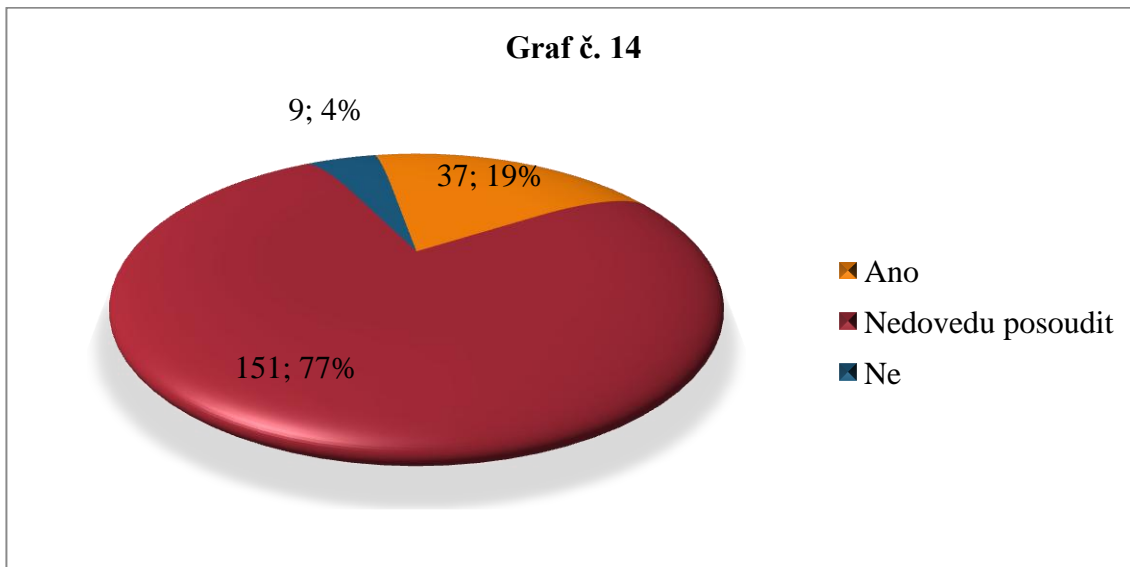
Myslíte si, že je preventivní činnost městské policie na školách v našem městě dostačující?

V oblasti preventivní činnosti Městské policie Havlíčkův Brod na školách ve městě se ze 197 respondentů 105 respondentů, což je 53 % vyjádřilo tak, že je dle nich preventivní činnost dostačující a uvedlo tedy odpověď **ano**, 24 respondentů, což je 12 %, si naopak myslí, že je tato činnost nedostačující a uvedlo odpověď **ne**. Zbývajících 68 respondentů, což je 35 %, uvedlo odpověď **nevím**.

Otázka č. 14

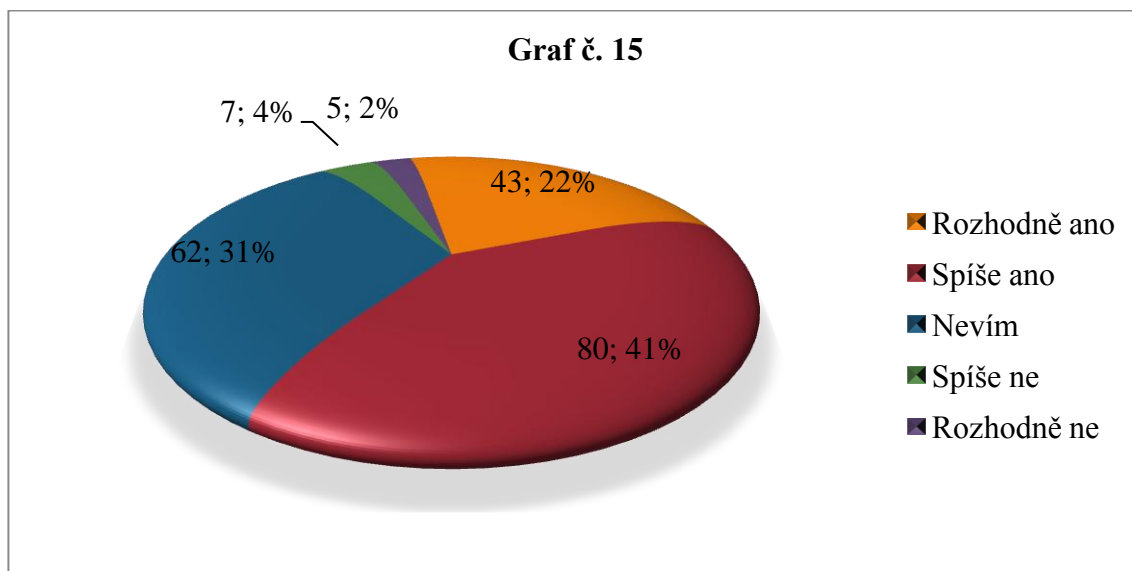
Domníváte se, že je městská policie v našem městě dobře technicky vybavena?

Tato otázka byla velmi specifická, proto nebylo překvapením, že občané města Havlíčkův Brod ve většině případů uvedli, že technickou vybavenost městské policie nedovedou posoudit. Patrně to je z důvodu, že techniku strážníků znají pouze z terénu a ještě neměli možnost seznámení s technickým vybavením v budově městské policie. Ze 197 respondentů 37 respondentů, což je 19 %, uvedlo odpověď **ano** a myslí si, že je městská policie Havlíčkův Brod dobře technicky vybavena. Opačnou odpověď **ne** uvedlo 9 respondentů, což jsou 4 % a 157 respondentů, což je 77 %, uvedlo odpověď, **nedovedu posoudit**.

Otázka č. 15

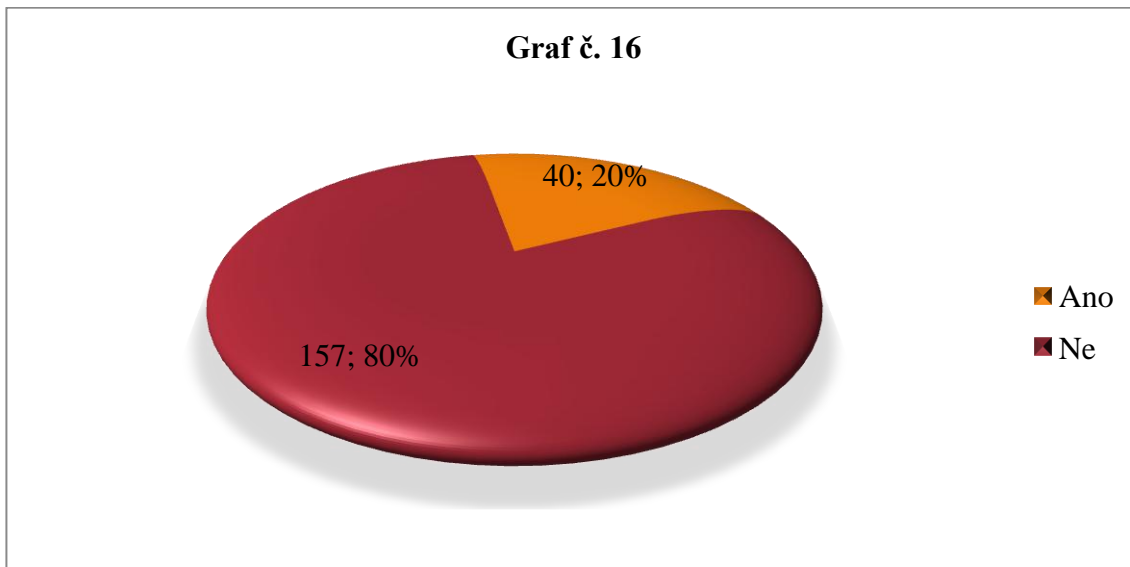
Domníváte se, že jsou finanční prostředky, které naše město vynakládá na činnost městské policie dobrou investicí?

V této otázce bylo mou snahou zjistit, nakolik si občané města Havlíčkova Brodu myslí, že vynakládání finančních prostředků na činnost městské policie je dobrou investicí. Z odpovědí vyplynulo, že občané si téměř ve 2/3 odpovědí myslí, že prostředky vynakládané na činnost městské policie jsou správnou investicí. Ze 197 respondentů 43 respondentů, což je 22 %, uvedlo odpověď **rozhodně ano**, 80 respondentů, což je 41 %, uvedlo odpověď **spíše ano**, 62 respondentů, což je 31 %, uvedlo odpověď **nevím**, 7 respondentů, což jsou 4 %, uvedlo odpověď **spíše ne** a 5 respondentů, což jsou 2 %, uvedlo odpověď **rozhodně ne**.

Otázka č. 16

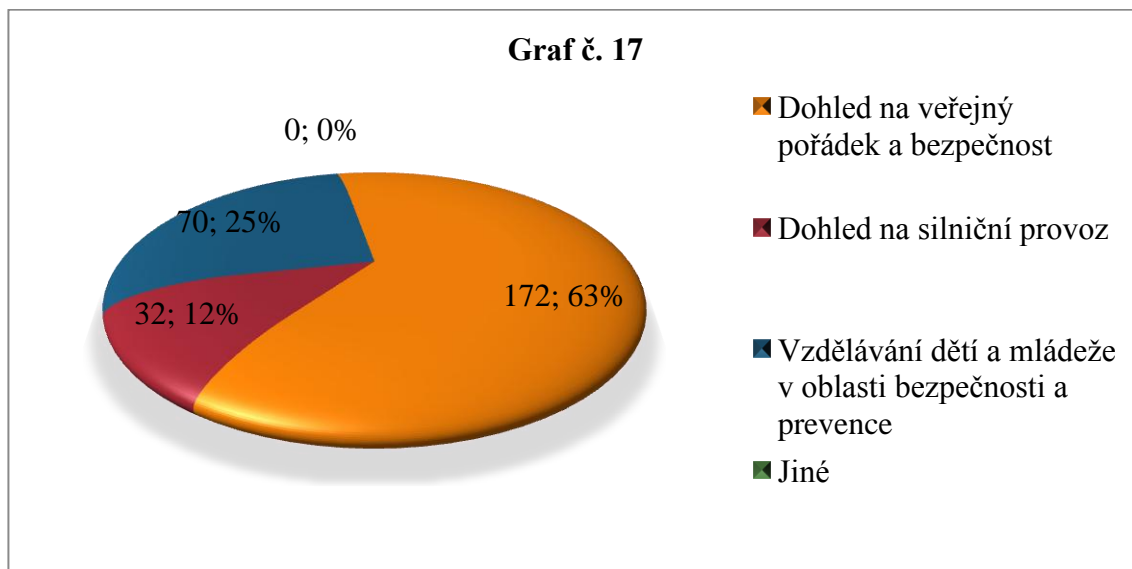
Dovedete si představit, že by městská policie v našem městě vůbec neexistovala?

Otázka č. 16 měla zjistit, jestli si občané města Havlíčkův Brod umí představit situaci, kdyby v jejich městě městská policie neexistovala. Na první pohled je zřejmé, že si většina respondentů (více než $\frac{3}{4}$) tuto situaci představit nedokáže. Ze 197 respondentů tak 157, což je 80 %, uvedlo v odpovědi **ne** a 40 respondentů, což je 20 %, uvedlo v odpovědi **ano**.

Otázka č. 17

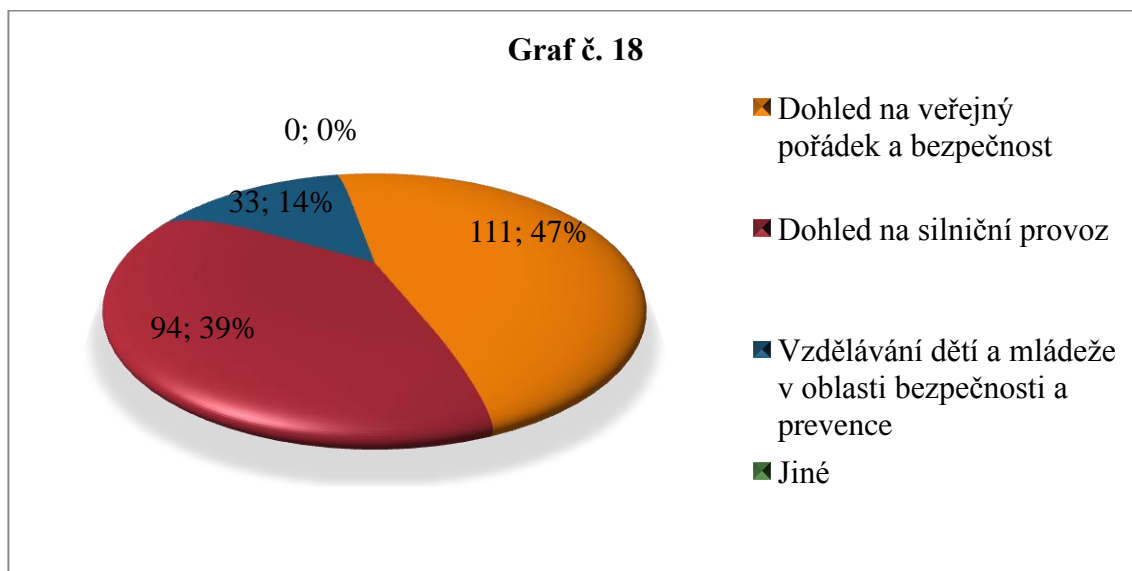
Práce strážníka v našem městě by se dle Vás měla soustředit především na:

Cílem této otázky bylo zjistit, na jakou oblast činnosti by se v očích veřejnosti města Havlíčkova Brodu měla zaměřit její městská policie. Vzhledem k tomu, respondenti měli u této otázky možnost zaškrtnutí více odpovědí, uvedlo z celkového počtu 197 respondentů 136 jednu možnost, 45 pak možnosti dvě a 16 možnosti tři. Celkový počet odpovědí tedy byl 274. Nejvíce by se dle občanů měla práce městské policie soustředit na **dohled na veřejný pořádek a bezpečnost**, kde bylo 172 odpovědí, což je 63 %, dále následovalo **vzdělávání dětí a mládeže v oblasti bezpečnosti a prevence**, kde bylo 70 odpovědí, což je 25 % a jako poslední následoval **dohled na silniční provoz**, kde bylo 32 odpovědí, což je 12 %. Možnost **jiné** nebyla žádným respondentem využita.

Otázka č. 18

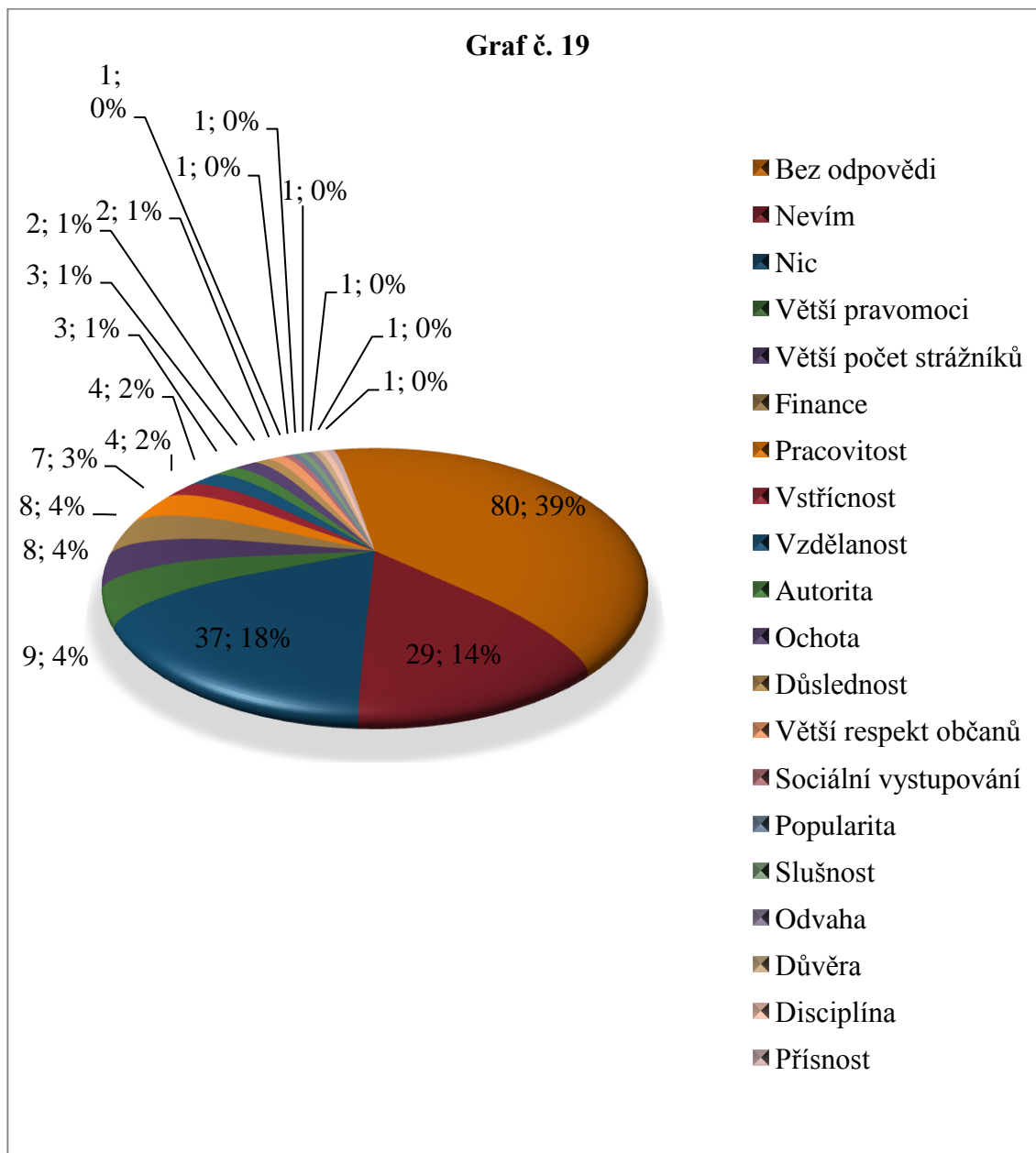
Těžiště činnosti strážníka v našem městě se dle Vás v současnosti soustředí především na:

Tato otázka na rozdíl od předcházející měla za cíl zjistit, jakou činností se v současné době Městská policie Havlíčkův Brod zabývá nejvíce a mít tak možnost porovnání s tím, čím by se nejvíce zabývat měla. Na první pohled je zřejmé, že největší rozdíl u obou otázek je především v dohledu na silniční provoz, který je dle odpovědí respondentů v současné době v práci městské policie hned velmi těsně na druhém místě. Otázka opět měla možnost více odpovědí. Ze 197 respondentů 167 uvedlo jednu možnost, 19 pak možnosti dvě a 11 možnosti tři. Celkový počet odpovědí tedy byl 238. Nejvíce se dle občanů města práce strážníků soustředí na **dohled na veřejný pořádek a bezpečnost**, kde bylo 111 odpovědí, což je 47 %, následuje **dohled na silniční provoz**, kde bylo 94 odpovědí, což je 39 % a nakonec **vzdělávání dětí a mládeže v oblasti bezpečnosti a prevence**, kde bylo 33 odpovědí, což je 14 %. Možnost **jiné** opět nebyla žádným respondentem využita.

Otázka č. 19

Co podle Vás chybí naší městské policii?

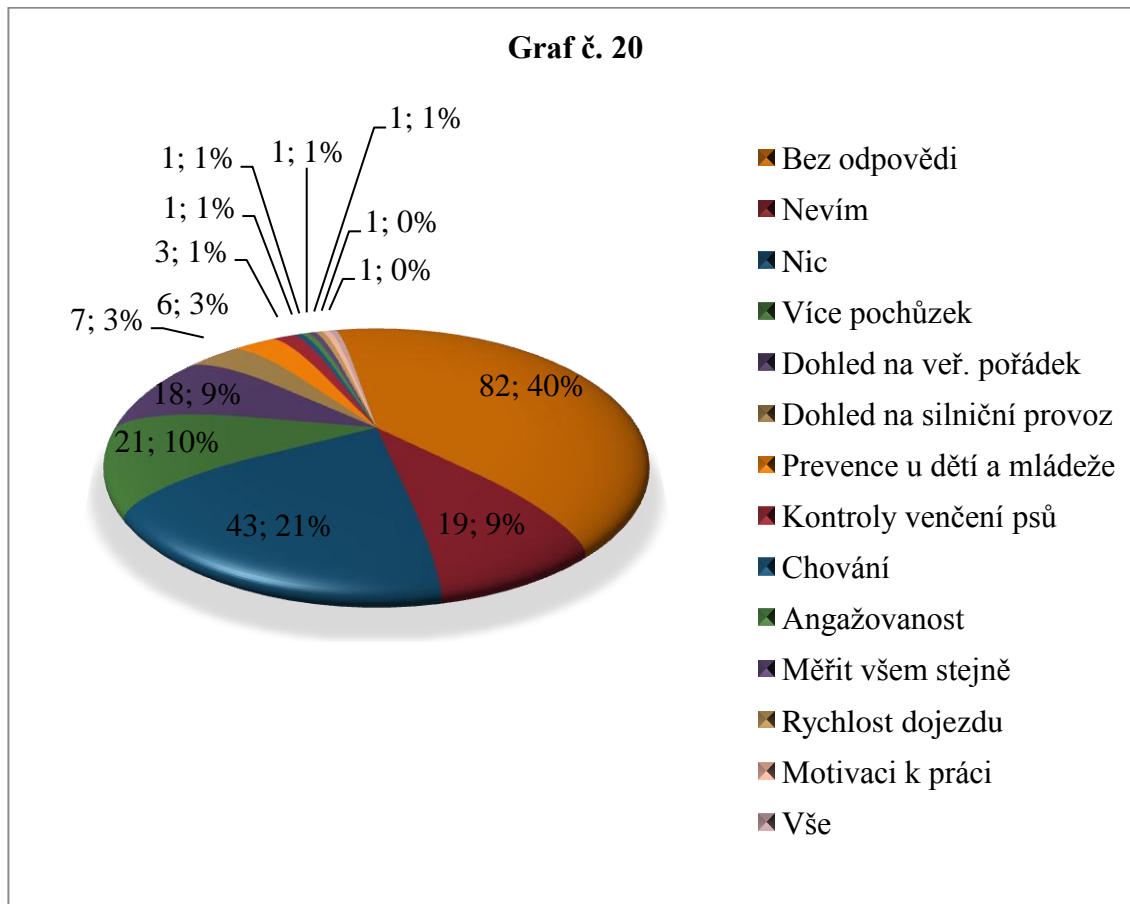
Otázky č. 19, 20 a 21 byly formulované jako otevřené a jejich cílem bylo zjistit, co podle občanů města Havlíčkův Brod chybí Městské policii Havlíčkův Brod, co by na její práci zlepšili a jaký by v jejich očích měl být strážník městské policie.

V otázce č. 19 tuto mnoho respondentů ponechalo **bez odpovědi**. Jednalo se o největší část respondentů, konkrétně 80 respondentů, což je 39 %. Další v pořadí bylo

37 respondentů, což je 18 %, kteří uvedli, že jim na Městské policii Havlíčkův Brod nechybí **nic** a hned za těmito bylo 29 respondentů, což je 14 %, kteří uvedli odpověď **nevím**. Poté již následuje sled především charakterových vlastností, které by měli mít strážníci a doporučení na větší počet strážníků a zvýšení jejich pravomocí. V případě 9 respondentů, což jsou 4 %, byla odpověď **větší pravomoci**, v případě 8 respondentů, což jsou 4 %, byly shodné odpovědi na **větší počet strážníků** a **finance**, poté 7 respondentů, což jsou 3 %, uvedlo odpověď **pracovitost**. Následovali 4 respondenti, což jsou 2 %, kteří jako své odpovědi uvedli **vstřícnost** a **vzdělanost**. U 3 respondentů, což je 1 %, byla odpověď **autorita** a **ochota**, u 2 respondentů, což je 1 %, byla odpověď **důslednost větší respekt a občanů**. Nakonec se objevily odpovědi **sociální vystupování, popularita, slušnost, odvaha, důvěra, disciplína, přísnost**, které uvedlo po 1 respondentovi, což je 0 %.

Otázka č. 20

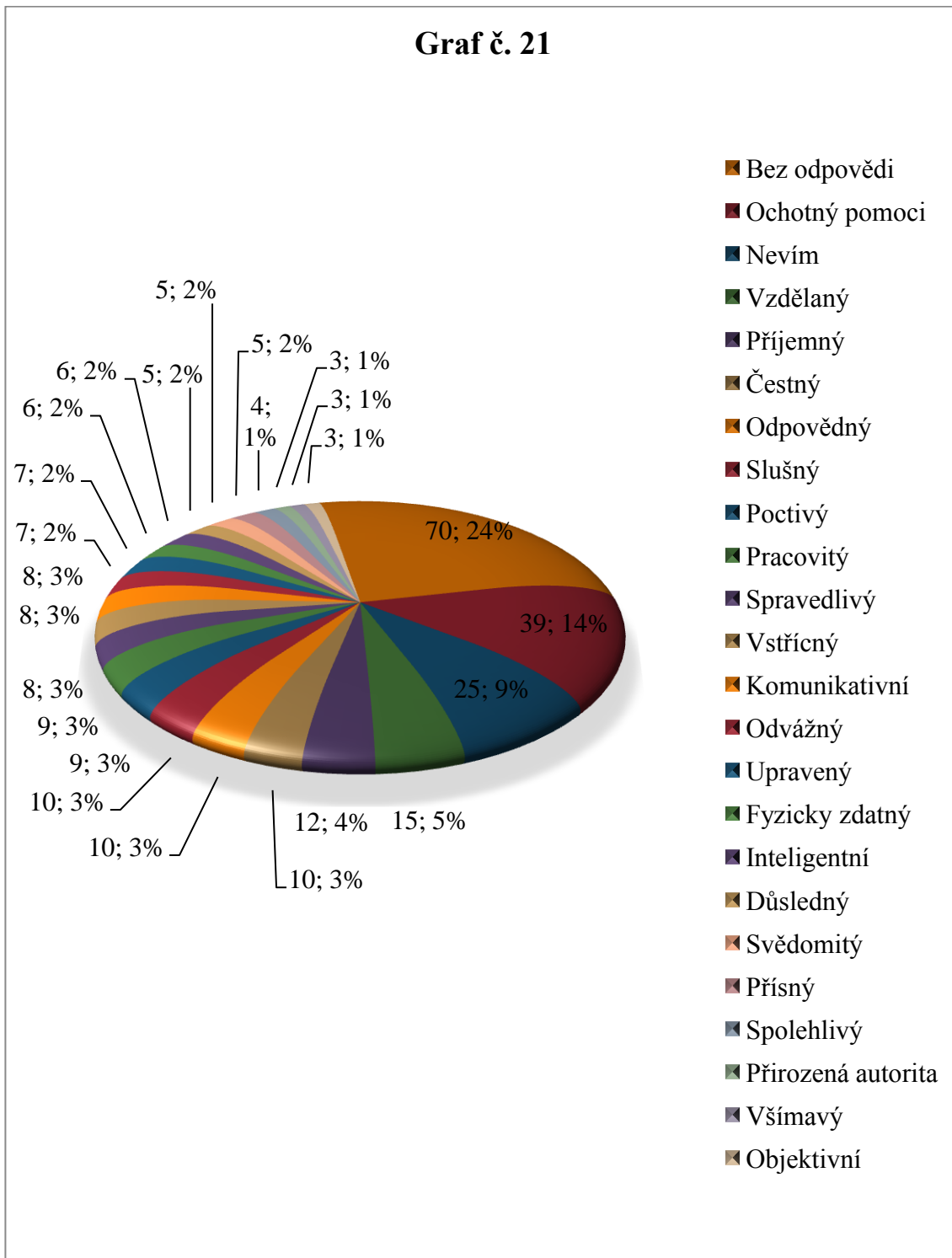
Co byste zlepšil/a na práci městské policie v našem městě?

V případě otázky č. 20 tuto opět značná část, konkrétně 82 respondentů, což je 40 %, ponechala **bez odpovědi**, **nic** by nezlepšovalo 43 respondentů, což je 21 % a odpověď **nevím** uvedlo 19 respondentů, což je 9 %. Nejvíce, 21 respondentů, což je 10 %, v odpovědích požadovalo **více pochůzek** a také 18 respondentů, což je 9 %, zlepšení **dohledu na veřejný pořádek**. U 7 respondentů, což jsou 3 %, byl požadavek na zlepšení **dohledu na silniční provoz** a u 6 respondentů, což jsou také 3 %, zlepšení v oblasti **prevence u dětí a mládeže**. Dále 3 respondenti, což je 1 %, by zlepšili **kontroly venčení psů** a poté následovala skupina po 1 respondentovi, což je 0 až 1 % grafu, kteří by zlepšili: **chování, angažovanost, měření všem stejně, rychlost dojezdu, motivaci k práci** a jeden respondent dokonce **vše**.

Otázka č. 21

Jaký by měl být strážník městské policie?

V otázce č. 21 odpovědělo daleko více respondentů, než v otázkách č. 19 a 20. Vesměs převažovala důležitost charakterových vlastností strážníka, korespondujících se současnou dobou a požadavky na ně kladené. 70 respondentů, což je 24 %, ponechalo otázku **bez odpovědi**, ale hned v zápětí se objevila odpověď **ochotný pomoci**, kterou uvedlo 39 respondentů, což je 14 %. Poté následovala odpověď **nevím**, kterou uvedlo 25 respondentů, což je 9 %. Dále 15 respondentů, což je 5 %, by chtělo, aby byl strážník **vzdělaný**, 14 respondentů, což jsou 4 %, aby byl **příjemný**, 10 respondentů, což jsou 3 %, aby byl **čestný, odpovědný, slušný**, 9 respondentů, což jsou 3 %, aby byl **poctivý, pracovitý**, 8 respondentů, což jsou 3 %, aby byl **spravedlivý, vstřícný, komunikativní**, 7 respondentů, což jsou 2 %, aby byl **odvážný, upravený**. 6 respondentů, což jsou 2 %, by v případě strážníků upřednostňovalo **fyzickou zdatnost a inteligenci**. Následně 5 respondentů, což jsou 2 %, by zase bylo rádo, aby byl strážník především **důsledný, svědomitý, přísný**. U 4 respondentů, což je 1 %, je zase prioritou **spolehlivost** a nakonec se 3 respondenti, což je 1 %, vyjádřili, že v jejich případě upřednostňují u strážníků **přírozenou autoritu, všímavost a objektivnost**. (Dotazník je součástí přílohy č. 4, této práce.)

5.3 Dílčí závěr praktické části

Vyhodnocení dotazníku:

Jedním z úkolů mé práce bylo potvrzení, či vyvrácení stanovených hypotéz.

H1: Obyvatelé města Havlíčkův Brod se cítí bezpečně.

K této hypotéze se cíleně vztahuje otázka č. 5, kde jsem její analýzou zjistil, že ze 197 respondentů, se 84 % z nich vyjádřilo, že se ve městě Havlíčkův Brod **cítí bezpečně**. Odpovědi občanů tedy podporují stanovenou hypotézu, která se **potvrdila**.

H2: Obyvatelé města Havlíčkův Brod jsou spokojeni s prací městské policie.

K této hypotéze směřovaly především otázky č. 6, 7 a 10. Jejichž analýzou jsem dospěl k závěru, že obyvatelé města Havlíčkův Brod **jsou spokojeni** s prací městské policie. Důvodem tohoto zjištění bylo, že ze 197 respondentů jich v otázce č. 6 vyjádřilo svou spokojenost 90 %, v otázce č. 7 byla důvěra u 66 % z nich a u otázky č. 10 se kladně vyjádřilo 94 % respondentů. Odpovědi občanů tedy podporují stanovenou hypotézu, která se **potvrdila**.

V závěru praktické části bych se ještě rád vrátil k výsledkům průzkumu a pokusil se jejich krátkou kvalitativní interpretací. U otázek č. 5, 6, 7, 8, 10 a 11 se domnívám, jak z grafů ostatně i vyplývá, že bezpečnost občanů je v Havlíčkově Brodě, spokojenost s činností městské policie, důvěra v ni a vystupování strážníků jsou na velmi vysoké úrovni, což podporuje mou teorii, že městská policie a její strážníci, zřejmě svou činnost vykonávají na kvalitní úrovni, ku prospěchu občanů a tito se na ni rádi obracují se svými problémy. Nelze ovšem opomenout i fakt, že Havlíčkův Brod nepatří k městům s vysokou kriminalitou, což by se mohlo na výsledcích také projevit. Určitě je ale co zlepšovat, především pochůzkovou činnost, která by v práci městské policie měla být stěžejní a která aktivně přispívá k bezpečnosti občanů. Dále by rozhodně nebylo od věci zlepšit komunikaci s občany tak, aby strážníci nejednali pouze z pozice síly, ale byli občanu partnerem, rádčem a pomocníkem. I na vzhledu strážníků by se mělo trvale pracovat, přestože jej občané v průzkumu většinou hodnotili pozitivně. První obrázek,

který si občan vždy udělá je, jak strážník při osobním kontaktu vizuálně vypadá. A není nic horšího, když je strážník neupravený, neoholený a neostříhaný.

Otázka č. 9 je otázkou neustále medializovanou a každý občan si musí sám dle svého právního vědomí udělat představu, jestli jsou pravomoci strážníků dostatečné či ne. Z vlastní zkušenosti vím, že většinou si občané myslí, že tyto dostatečné jsou a již menší množství si myslí, že nejsou. Jako nepřiměřeně rozsáhlé zpravidla pravomoci strážníků označují ti, kteří byli strážníky pokutováni za nějaké přestupky. Dovolím si tvrdit, že toto je již dlouhodobě bohužel v povaze většiny našich občanů.

Nelze si také nevšimnout, že v otázkách č. 12 a 13 bylo vysoké procento odpovědí **nevím**, v otázkách č. 19 a 20 bylo vysoké procento **bez odpovědi** a s odpovědí **nevím** a v otázkách č. 17 a 18 naopak odpověď **jiné** nevyužil žádný respondent.

Osobně si myslím, že jedním z hlavních aspektů těchto odpovědí je především malá, nebo špatná informovanost občanů o činnosti městské policie a o strážnících. Domnívám se, že by bylo velmi vhodné, aby jak město Havlíčkův Brod, tak hlavně Městská policie Havlíčkův Brod (zejména její vedení a oddělení prevence) zvýšila svou aktivitu v informovanosti občanů tím, že bude lépe a intenzivně spolupracovat s médii, zejména regionálními, bude konat různé besedy s občany a více tak přiblíží zodpovědnou práci svých strážníků lidem, kteří na ně každodenně spoléhají.

Jako první počin lze uvést, že v současné době jsou těsně před spuštěním nové webové stránky Městské policie Havlíčkův Brod, které mají výrazně přispět k informovanosti občanů ve všech oblastech činnosti městské policie, dávají jim možnost spolupracovat se strážníky a tyto lépe poznávat.

Jsem však toho názoru, že by strážníci bez ohledu na výsledky průzkumu měli aktivněji přistupovat k vzdělávání, rozšiřovat preventivní programy a intenzivněji pracovat zejména v této preventivní činnosti u dětí a mládeže a nesoustředit většinu své pozornosti pouze směrem k dohledu nad silničním provozem.

Co mne osobně velmi potěšilo je fakt, že většina občanů města Havlíčkova Brodu si nedovede představit situaci, že by zde městská policie vůbec neexistovala. Je to pro mne po 20 letech práce u Městské policie Havlíčkův Brod satisfakcí s poznatkem, že má práce a práce ostatních strážníků měla a má svůj smysl a opodstatnění.

Domnívám se, že využití výsledků všech otázek z dotazníkového průzkumu by bylo vhodné zejména v preventivní činnosti oddělení prevence Městské policie Havlíčkův Brod.

Rovněž pokládám za důležité, zjištěné výsledky regionálně medializovat a seznámit tak širokou veřejnost s názory na Městskou policii Havlíčkův Brod. Občané nejen Havlíčkova Brodu by si tak mohli učinit svůj vlastní názor na získané poznatky. Předpokládám, že výsledky dotazníku budou součástí webových stránek Městské policie Havlíčkův Brod, kde budou neustále komukoliv ihned dostupné. Mým záměrem je i předložení výsledků průzkumu obci, která je zřizovatelem městské policie, především však starostovi obce, který je vrchním velitelem Městské policie Havlíčkův Brod, ale také zastupitelstvu a radě obce.

Určitě zajímavé by mohlo být v budoucnosti i srovnání podobných průzkumů od jiných obecních a městských policií, ale bohužel v současné době jsem zatím žádné podobné průzkumné šetření nenalezl.

Neméně zajímavé by bylo zjistit, zda a jak se liší odpovědi občanů města Havlíčkova Brodu (názory a postoje) v otázkách č. 1 až 4, tedy vzhledem k jejich pohlaví, věku, dosaženému vzdělání a pracovní pozici. Osobně si však myslím, že toto průzkumné šetření by již přesahovalo rozsah bakalářské práce s tím, že v budoucnu bych se ještě rád k této problematice vrátil a věnoval se jí.

Závěr

V teoretické části práce jsem se pokusil přiblížit historii a současnost obecní (městské) policie, jako jedné z významných bezpečnostních složek státu, seznámit s jejím právním postavením, popsat a zamyslet se nad systémem vzdělávání strážníků obecních a městských policíí.

V praktické části jsem se snažil zvoleným průzkumem ve formě dotazníku zjistit a následně interpretovat, jak občané Havlíčkova Brodu vnímají působení městské policie ve svém městě a jak jsou s její činností spokojeni.

Přestože se nám může zdát zbytečné, že ve většině měst působí vedle sebe dvě na sobě nezávislé policie, ta obecní či městská a policie republiková, jejich místo v bezpečnostním systému státu je dané a každá z nich zde má své specifické místo. Tyto policie by si rozhodně neměly konkurovat, ale vhodně se doplňovat tak, aby se bezpečnost občanů a jejich majetku neustále zvyšovala. Význam práce strážníků obecních a městských policíí spočívá především v tom, že v současné době neustále klesají stavy policistů Policie ČR, přičemž u protiprávního jednání občanů je tento trend spíše opačný, tedy vzrůstající.

Novodobá historie obecních a městských policíí se počala rodit v porevolučním roce 1990 a fakticky začala naplňovat svou činnost v roce 1991, kdy byla její činnost upravena zákonem ČNR č. 553/91 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Obecní policie je orgánem obce v samostatné působnosti a strážníci především dohlížejí na dodržování ochrany veřejného pořádku, na bezpečnost osob i jejich majetku, na bezpečnost a plynulost silničního provozu, odhalují přestupky i jiné správní delikty, upozorňují fyzické a právnické osoby na porušení obecně závazných právních předpisů a činí opatření na zjednání nápravy. Spektrum činnosti strážníků je však mnohem širší a zejména v poslední době se významně zaměřuje na různé formy preventivní činnosti.

Právě v této oblasti má obecní a městská policie nejbližší k sociální pedagogice a to tím, že se ve své preventivní činnosti cíleně a intenzivně zaměřuje na děti, mládež i dospělé občany a to nejen těch sociálně znevýhodněných a rizikových, ale na všechny občany dané obce či města. Lze tedy říci, že preventivní činnost obecní či městské policie na místní úrovni je nesmírně potřebná a téměř nezastupitelná. Aby však byla tato činnost efektivní, musí být dlouhodobá a koordinovaná jak s orgány státní správy či samosprávy, tak s různými nestátními subjekty, právnickými i fyzickými osobami.

Kvalitní a zodpovědná práce strážníků je také součástí sociální pomoci občanům a lze s ní již od počátku podchytit různé nežádoucí sociální projevy patologického charakteru. Nedílnou a nezbytnou součástí správného fungování a činnosti obecní (městské) policie je samozřejmě co možná nejširší spolupráce s veřejností.

Pro kvalitní policejní práci je také nesmírně důležité vzdělávání strážníků obecních a městských policií, které v současné době probíhá v různých zpravidla soukromých vzdělávacích institutech. Rozsah odborné přípravy a výcviku strážníků je dle mého názoru v současnosti na odpovídající úrovni, ale doporučoval bych k stávajícím vyučovaným předmětům do vzdělávání strážníků zařadit i oblast sociální pedagogiky, sociální práce, sociální patologie, psychologie a sociální komunikace. Domnívám se, že i kvalitnější a intenzivnější výuka cizích jazyků by byla pro strážníky nesmírně vhodná. S rozšířením vyučovaných předmětů je ale nezbytné navýšení nástupního kurzu strážníků alespoň na 15 týdnů, protože za současných 10 týdnů by nebylo možné rozšířenou výuku kvalitně realizovat.

Využití své bakalářské práce spatřuji především pro činnost oddělení prevence Městské policie Havlíčkův Brod na všech jejích úsecích, zejména však při výchovném působení na děti a mládež ve školských zařízeních i mimo ně.

Resumé

Tématem bakalářské práce byl historický vývoj obecní policie, na její právní postavení a vzdělávání strážníků. Práce měla za cíl zmapovat a popsat obecní policii, jako jednu část bezpečnostního systému České republiky, seznámit se systémem odborného vzdělávání strážníků a navrhnout připomínky k jeho zlepšení.

V první kapitole jsem stručně popsal historii a vývoj policejních složek od počátku jejich vzniku, až do současnosti. Především se však jednalo o období od 18. století, kdy lze hovořit o moderních policejních sborech.

Ve druhé kapitole jsem svou pozornost upřel přímo na obecní policii, její právní postavení, působnost, činnost, organizaci a řízení. V této kapitole jsem se také věnoval strážníkům, u nichž jsem popsal jejich postavení, zákonné předpoklady, oprávnění a povinnosti.

Třetí kapitolu jsem cíleně zaměřil na vzdělávání strážníků obecních a městských policií od počátku vzniku novodobých obecních a městských policií po současnost. Je zde popsána odborná příprava jak nových strážníků, tak i těch déle sloužících. V této kapitole jsem se také zamyslel nad systémem odborné přípravy strážníků a pojednal o možných směrech jejího zlepšení.

Ve čtvrté a poslední kapitole teoretické části práce jsem se věnoval konkrétní obecní policii, v tomto případě Městské policii Havlíčkův Brod, kde působím od jejího vzniku. Seznamuji zde s jejím vznikem, charakterizuji její vývoj, organizaci a řízení. Rovněž jsem se zaměřil na činnost oddělení prevence, popsal programy tohoto oddělení a předložil zde návrhy možného zlepšení činnosti. Závěr této kapitoly jsem věnoval analýze přestupků zjištěných Městskou policií Havlíčkův brod v letech 2006 až 2010.

V praktické části práce jsem formou dotazníku realizoval průzkum veřejného mínění občanů Havlíčkova Brodu. Cílem tohoto průzkumu bylo zjistit, jak občané města Havlíčkův Brod nahlíží na svou městskou policii, jak vnímají své strážníky a jaké k nim mají postoje. Dalším cílem tohoto průzkumného šetření bylo i hledání příčin, okolností a faktorů, které významným způsobem ovlivňují pohled občanů Havlíčkova Brodu na svou městskou policii a strážníky.

Anotace

Bakalářská práce se v teoretické části zabývá historií policejních sborů, charakteristikou obecní policie, jejím právním postavením a vzděláváním strážníků. V jednotlivých kapitolách práce je popsána nejenom její historie a současnost, ale povinnosti a úkoly obecní policie i systém výcviku a vzdělávání strážníků. Práce také obsahuje zamyšlení o možném směru a zlepšení odborné přípravy strážníků.

Praktická část práce obsahuje průzkum veřejného mínění občanů Havlíčkova Brodu ve vztahu ke své městské policii a strážníkům. Tento průzkum byl realizován formou dotazníku s následným vyhodnocením výsledků.

Klíčová slova

Obecní policie, městská policie, strážník, odborná příprava, vzdělávání, prevence, veřejnost.

Annotation

In its theoretical part, this Bachelor thesis is concerned with the history of The Czech Police Force, characteristics of Municipal Police, its legal role, and training of police officers. In the individual chapters, not only the history of police forces as well as the present state is described but also duties and tasks performed by municipal police and its education and training system are covered. The thesis also includes a reflection of a possible direction and improvements of police officers' special training.

The practical part contains a poll answered by the citizens of Havlíčkův Brod on their attitude towards their Municipal Police and its police officers. The poll has been carried out through a questionnaire and the results subsequently evaluated.

Keywords

Municipal police, city police, police officer, special training, education, prevention, public.

Seznam literatury

1. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
2. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
3. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
4. Provděcí vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii
5. Nařízení vlády České republiky č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie
6. Brázda, J., Komunální policie ve velkých městech, Praha: PA ČR 2008
ISBN 978-80-7251-274-4
7. Fischer, S., Škoda, J., Sociální patologie, Praha: Grada Publishing 2009, 1. vydání,
ISBN 978-80-247-2781-3
8. Kraus, B., Sýkora, P., Sociální pedagogika I., Brno: IMS Brno 2009
9. Kraus, B., Základy sociální pedagogiky, Praha: Portál 2008,
ISBN 978-80-7367-383-3
10. Macek, P., Uhlíř, L., Dějiny policie a četnictva I., Praha: Themis 1997,
ISBN 80-85821-52-4
11. Macek, P., Uhlíř, L., Dějiny policie a četnictva II., Praha: Police History 1999,
ISBN 80-902670-0-9
12. Macek, P., Uhlíř, L., Dějiny policie a četnictva III., Praha: Police History 2001,
ISBN 80-86477-01-0
13. Macek, P., Uhlíř, L., Dějiny obecních policií I., Praha: Police History 2004,
ISBN 80-86477-26-6
14. Radvan, E., Vavřík, M., Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách, Brno: IMS Brno 2009
15. Řehoř, A., Šigut, Z., Základy teorie a praxe řízení, Brno: IMS Brno 2009
16. Skarka, O., Obecní policie 1., Příbram 1999
17. Skarka, O., Obecní policie 2., Příbram 1999
18. Skarka, O., Zákon o obecní policii s podrobným komentářem, Příbram 2008
19. Asociace strážníků obecních a městských policií. [online]. [9. 10. 2011]
Dostupné z: <http://www.asompcr.cz/moralni-kodex-straznika>
20. Klub policejní historie Brno. [online]. [21. 9. 2011]
Dostupné z: <http://www.cetnictvo.cz/cetnictvo/organizace.html#Přísaha>

21. Ministerstvo vnitra České republiky – historie policie. [online]. [27. 9. 2011]
Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/policie/historie.html>.
22. Vzdělávací institut POLIS. [online]. [18. 10. 2011]
Dostupné z: <http://obecnipolicie.eu/>
23. Město Havlíčkův Brod. [online]. [10. 11. 2011]
Dostupné z: <http://www.muhb.cz/>
24. Městská policie Havlíčkův Brod. [online]. [16. 11. 2011]
Dostupné z: <http://www.mp.muhb.cz/>

Seznam příloh

Příloha č. 1

**Tematický plán výuky v rekvalifikačním kursu - strážník obecní policie
(Vzdělávací institut POLIS)**

Příloha č. 2

**Organizační schéma Městské policie Havlíčkův Brod
Charakteristika složek MP Havlíčkův Brod, jejich úkoly a povinnosti**

Příloha č. 3

Mapa rozmístění kamerových bodů v Havlíčkově Brodě

Příloha č. 4

Dotazník

Příloha č. 1

**Tematický plán výuky v rekvalifikačním kursu - strážník obecní policie
(Vzdělávací institut POLIS)**

1. týden

Pondělí: 3 vyučovací hodiny (45 min.)

- zahájení rekvalifikačního kursu,
- organizační záležitosti, informace o zkoušce, jak se připravovat, jak upravovat text v učebnicích.

Úterý: 9 vyučovacích hodin + 2 vyučovací hodiny fyzické přípravy

1. – 5. Ústava ČR, ústavní zákony
6. – 8. Listina základních práv a svobod ČR a vztah k činnosti strážníka
9. Zákon o právu shromažďovacím
10. – 11. Fyzická příprava (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k zák. o obecní policii, § 11, bod 1.)

Středa: 9 vyučovacích hodin

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (Ústavní pořádek)
2. – 4. Zákon o obecní policii § 1 – 4e (zastupitelstvo obce a ostatní orgány obce, obecně závazná vyhláška a nařízení obce, pojem veřejný pořádek a občanské soužití, prováděcí vyhláška MV ČR)
5. Zákon č. 239/2000 Sb., 240/2000 Sb., 110/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů (výtahy)
6. – 9. Zákon o obecní policii § 5 – 8 (tuto středu není počítáno s praktickým zaměstnáním vzhledem k začátku kursu, kde ještě nelze navázat na probranou teorii)

Čtvrtek: 5 vyučovacích hodin

1. – 2. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o obecní policii)
3. – 5. Zákon o obecní policii § 9 – 10 (zabezpečení místa TČ, § 76/2 TŘ, oznámení o přestupku a jeho obsah, prováděcí vyhláška MV ČR)

Pátek: Řízená praxe u své obecní policie

Zaměření: Seznámení s administrativními pomůckami u MP, programovým vybavením, systémem výkonu služby, místní a osobní znalost (katastr obce, sídla orgánů obce – správní orgány, obecně závazné vyhlášky a nařízení obce).

Úkol: Zpracovat oznámení o podezření ze spáchání přestupku (ne dopravního).

2. týden

Pondělí: 5 vyučovacích hodin

1. – 2. Opakování učiva z předešlého týdne, písemný test (zákon o obecní policii)
3. – 5. Kriminalistika

Úterý: 9 vyučovacích hodin + 2 vyučovací hodiny fyzické přípravy

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (kriminalistika)
2. – 5. Vysvětlení pojmů (TČ, přestupek, skutková podstata, zavinění, věk, nepříčetnost, jiný správní delikt)
6. – 9. Zákon o obecní policii § 11 – 13
10. – 11. Fyzická příprava (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 1.)

Středa: 9 vyučovacích hodin

1. – 2. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o obecní policii)
3. – 5. Zákon o obecní policii § 14 – 16
6. – 7. Zákon o obecní policii § 17 – 17c
8. – 9. Praktické zamětnání (zjištění totožnosti osoby, zjištění, zda osoba nemá u sebe zbraň)

Čtvrtek: 5 vyučovacích hodin

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o obecní policii)
2. – 5. Zákon o obecní policii § 18 – 18a
Vyhodnocení úkolu z řízené praxe

Pátek: Řízená praxe u své obecní policie

Zaměření: Seznámení s administrativními pomůckami u MP, programovým vybavením, systémem výkonu služby, místní a osobní znalost (katastr obce, sídla orgánů obce – správní orgány, obecně závazné vyhlášky a nařízení obce) – návaznost na předchozí řízenou praxi.

Úkol: Zpracovat úřední záznam o odebrání zbraně včetně potvrzení o převzetí zbraně.

3. týden

Pondělí: 5 vyučovacích hodin

1. – 5. Zdravotní příprava, první pomoc (specialista za záchranné služby)

Úterý: 9 vyučovacích hodin + 2 vyučovací hodiny fyzické přípravy

1. – 2. Opakování učiva z předešlého týdne, písemný test (zákon o obecní policii)

3. – 5. Zákon o obecní policii § 19 – 20

Nutná obrana, Krajní nouze

6. – 9. Nebezpečný pachatel a postup strážníka při jeho zjištění

Zákon o obecní policii § 21 – 23

10. – 11. Fyzická příprava (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 1.)

Středa: 9 vyučovacích hodin

1. – 2. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o obecní policii)

3. – 7. Zákon o obecní policii § 24 – 29

Prováděcí vyhláška MV ČR

8. – 9. Praktické zaměstnání (zákaz vstupu na určená místa, zajištění místa TČ)

Čtvrtek: 5 vyučovacích hodin

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o obecní policii)

2. – 5. Zákon o střelných zbraních a střelivu § 1 – 7

Vysvětlení pojmů a kategorie zbraní

Vyhodnocení úkolů z řízené praxe

Pátek: Řízená praxe u své obecní policie

Zaměření: Seznámení s výstrojí a výzbrojí používanou u MP (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 2. – podle druhu daného prostředku, který je MP používán), se směrnicí o bezpečném nakládání se služební zbraní, studium – obecně závazné vyhlášky a nařízení obce.

Úkol: Zpracovat úřední záznam o předvedení osoby.

4. týden

Pondělí: 5 vyučovacích hodin

1. Opakování učiva z předešlého týdne, písemný test z otázek na zbrojní průkaz (zák. o zbraních)
2. – 5. Zákon o střelných zbraních a střelivu § 8 – 27
Skupiny ZP

Úterý: 10 vyučovacích hodin + 2 vyučovací hodiny fyzické přípravy

1. Písemný test z otázek na zbrojní průkaz, přezkoušení ze zadaných otázek (zák. o zbraních)
2. – 5. Zákon o střelných zbraních a střelivu § 28 – 87 (výtah důležitých ustanovení)
6. – 7. Písemné testy na zbrojní průkaz
8. – 9. Suchý nácvik se zbraní (vč. cvičných střelby)
10. – 11. Fyzická příprava (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 1.)
12. Suchý nácvik se zbraní

Středa: 11 vyučovacích hodin

1. – 2. Zkouška na zbrojní průkaz – Písemná část – test
3. – 9. Zkouška na zbrojní průkaz – Praktická část – manipulace se zbraní, ostré střelby
10. – 11. Praktické zaměstnání (předvádění osoby, vstup do bytu resp. jiného uzavřeného prostoru)

Čtvrtek: 5 vyučovacích hodin

1. Předání osvědčení, informace o způsobu vyřízení zbrojního průkazu, tiskopisy
2. – 5. Zákon o přestupcích § 1 – 10

Vyhodnocení řízené praxe

Pátek: Řízená praxe u své obecní policie

Zaměření: Praktický výkon služby (veřejný pořádek), studium – obecně závazné vyhlášky a nařízení obce.

Úkol: Zpracovat úřední záznam o otevření bytu.

5. týden

Pondělí: 5 vyučovacích hodin

1. – 2. Opakování učiva z předešlého týdne, písemný test (zákon o přestupcích)
3. – 5. Zákon o přestupcích § 11 – 20

Úterý: 9 vyučovacích hodin + 2 vyučovací hodiny fyzické přípravy

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o přestupcích)
2. – 5. Zákon o přestupcích § 21 – 22
6. – 9. Zákon o přestupcích § 23 – 30
10. – 11. Fyzická příprava (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 1.)

Středa: 9 vyučovacích hodin

1. – 2. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o přestupcích)
3. – 5. Tabákový zákon
6. – 7. Zákon o přestupcích § 31 – 46
8. – 9. Praktické zaměstnání (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 2. a 5.)

Čtvrtek: 5 vyučovacích hodin

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o přestupcích)
 2. – 5. Zákon o přestupcích § 47 - 50
- Vyhodnocení úkolů z řízené praxe

Pátek: Řízená praxe u své obecní policie

Zaměření: Praktický výkon služby (veřejný pořádek), studium – obecně závazné vyhlášky a nařízení obce.

Úkol: Zpracovat úřední záznam o použití donucovacích prostředků

6. týden

Pondělí: 5 vyučovacích hodin

1. – 2. Opakování učiva z předešlého týdne, písemný test (zákon o přestupcích)
3. – 5. Zákon o přestupcích § 51 79 (řízení o přestupcích)

Úterý: 9 vyučovacích hodin + 2 vyučovací hodiny fyzické přípravy

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o přestupcích)
2. – 5. Přestupky a jiné správní delikty v ostatních zákonech (rozsah dle praktických otázek ke zkoušce)
6. – 9. Trestní zákoník – obecná část
10. – 11. Fyzická příprava (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 3.)

Středa: 9 vyučovacích hodin

1. – 2. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (trestní zákoník)
3. – 7. Trestní zákoník – obecná a zvláštní část
8. – 9. Praktické zaměstnání (§ 76, odst. 2 TR – omezení osobní svobody)

Čtvrtek: 5 vyučovacích hodin

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (trestní zákoník)
2. – 5. Trestní zákoník – zvláštní část, Trestní řád
Zákon o soudnictví ve věcech mládeže
Vyhodnocení úkolů z řízené praxe

Pátek: Řízená praxe u své obecní policie

Zaměření: Praktický výkon služby (dopravní problematika), seznámení s technikou používanou u MP (detektory alkoholu, zařízení k měření rychlosti vozidel, TPZOV, odtahy vraků, blokové čištění ulic, překážka silničního provozu).

Úkol: Zpracovat úřední záznam o omezení osobní svobody osoby přistižené při TČ.

7. týden

Pondělí: 5 vyučovacích hodin

1. – 5. Nealkoholová toxikomanie (specialista od PČR)

Úterý: 9 vyučovacích hodin + 2 vyučovací hodiny fyzické přípravy

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (trestní řád)
2. – 9. Zákon o pozemních komunikacích (č. 13/1997 Sb.)
Kategorie komunikací, vraky, zpoplatnění pozemních komunikací, správní delikty.
10. – 11. Fyzická příprava (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 4.)

Středa: 9 vyučovacích hodin

1. – 2. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (doprava)
3. – 7. Zákon o provozu na pozemních komunikacích (č. 361/2000 Sb.)
Pojmy, pravidla provozu a oprávnění strážníka, O 1 – I. Část.
8. – 9. Praktické zaměstnání (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 7 d), f.)

Čtvrtek: 5 vyučovacích hodin

1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (doprava)
2. – 5. Zákon o provozu na pozemních komunikacích (č. 361/2000 Sb.)
Pojmy, pravidla provozu a oprávnění strážníka, O 1 – II. Část.
Vyhodnocení úkolů z řízené praxe

Pátek: Řízená praxe u své obecní policie

Zaměření: Praktický výkon služby (dopravní problematika), nařízení obce týkající se dopravy v obci.

Úkol: Zpracovat oznámení o dopravním přestupku.

8. týden

Pondělí: 5 vyučovacích hodin

1. – 2. Opakování učiva z předešlého týdne, písemný test (doprava)
3. – 5. Vyhláška MDaS č. 30/2001 Sb. a č. 31/2001 Sb., mezinárodní dohody o přepravě nebezpečných věcí (ADR, Kemlerův kód)

Úterý: 9 vyučovacích hodin + 2 vyučovací hodiny fyzické přípravy

1. – 2. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (doprava)

- 3. – 4. Správní řád
- 5. – 9. Zákon o obcích
Zákon o krajích
- 10. – 11. Fyzická příprava (opakování)

Středa: 9 vyučovacích hodin

- 1. – 2. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (správní řád, obecní a krajské Zřízení)
- 3. – 5. Zákon o PČR
- 6. – 7. Živnostenský zákon
- 8. – 9. Praktické zaměstnání (dle prováděcí vyhlášky MV ČR k ZOP § 11, bod 7 a), b), c.)

Čtvrtek: 5 vyučovacích hodin

- 1. Písemný test, přezkoušení ze zadaných otázek (zákon o PČR)
- 2. – 3. Zákon o odpadech (autovraky)
- 4. – 5. Zákon na ochranu zvířat proti týrání (pojem týrání, zájmový chov, zmocnění k vydávání OZV)
Vyhodnocení úkolů z řízené praxe

Pátek: Řízená praxe u své obecní policie

Zaměření: Praktický výkon služby (veřejný pořádek), studium – obecně závazné vyhlášky obce, směrnice o nakládání s pokutovými bloky.

Úkol: Zpracovat úřední záznam o použití služební zbraně.

9. týden

Pondělí: 5 vyučovacích hodin

- testy, opakování, modelové situace (zkouškové praktické příklady)

Úterý: 9 vyučovacích hodin + 2 vyučovací hodiny fyzické přípravy

- 1. – 9. Testy, opakování, modelové situace (zkouškové praktické příklady)
- 10. – 11. Fyzická příprava (závěrečná zkouška)

Středa: 9 vyučovacích hodin

- testy, opakování, modelové situace (zkouškové praktické příklady)

Čtvrtek: 5 vyučovacích hodin

- testy, opakování, modelové situace (zkouškové praktické příklady),
- vyhodnocení úkolů z řízené praxe.

10. týden

Pondělí – středa:

- volno na závěrečnou přípravu doma

Čtvrtek:

- závěrečná zkouška na Policejní akademii ČR

Poznámka:

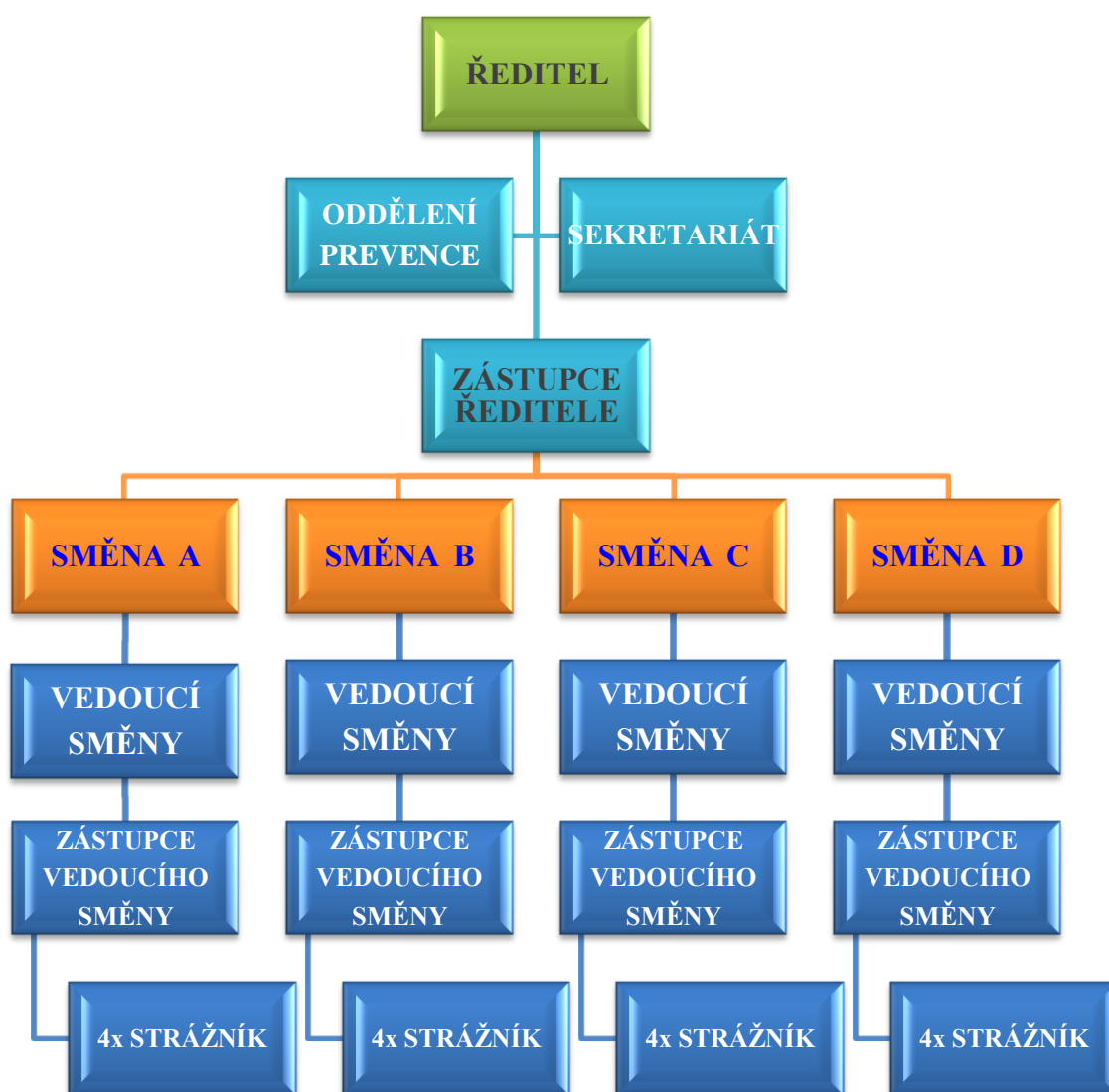
Celý plán je pojat tak, aby se každý frekventant seznámil s probíraným učivem opakovaně (proto pravidelné opakování a přezkušování), a tak byla atakována alespoň jeho střednědobá paměť. Tento princip se osvědčuje již několik let. Řízená praxe a praktické zaměstnání je koncipováno tak, aby byla zachována pokud možno nejlepší kontinuita s teorií probíranou na učebně. Podobně je koncipována i fyzická příprava.

Příloha č. 2

Organizační schéma Městské policie Havlíčkův Brod

Charakteristika složek MP Havlíčkův Brod, jejich úkoly a povinnosti

Organizační schéma Městské policie Havlíčkův Brod

Charakteristika složek Městské policie Havlíčkův Brod, jejich úkoly a povinnosti

Ředitel Městské policie Havlíčkův Brod

Ředitele MP HB do funkce jmenuje a odvolává v souladu se zákonem o obecní policii, městská rada. Ředitel řídí činnost MP HB a za její chod odpovídá starostovi města, městské radě a městskému zastupitelstvu. Je nadřízen všem strážníkům a zaměstnancům zařazeným u městské policie. Z pověření starosty jedná v pracovně právních vztazích strážníků MP Havlíčkův Brod, ustanovuje je do funkcí a také je z nich odvolává. Při výkonu své funkce je vázán zákony, jinými právními předpisy a usneseními městského zastupitelstva a městské rady.

Je povinný samostatně se vzdělávat a zavádět do praxe nové poznatky a vše, co by napomáhalo zvyšovat kvalitu a efektivnost výcviku a výchovy podřízených, uplatňovat vysokou náročnost, zásadovost a nesmiřitelnost k nedostatkům. Je příkladem pro podřízené v dodržování morálních a etických zásad chování, nesmlouvavého požadavku na plnění zákonů, předpisů, vyhlášek a svých povinností. Je nezbytné, aby znal bezpečnostní problematiku města a prováděl pravidelné kontroly strážníků při výkonu jejich služby. Řeší nejsložitější koncepční a metodicky odborné úkoly zásadního výhledového charakteru, jako je stanovení zásadní orientace organizace v oblasti hlavní činnosti, ekonomické orientace, technického a technologického vybavení apod. Koordinuje speciální přípravu strážníků a dbá na jejich systematický rozvoj a metodické usměrňování. Koná pravidelné pracovní porady s vedoucími směn a strážníky MP HB a rovněž se zúčastňuje pravidelných porad s vedoucími odborů města i jednání městského zastupitelstva, kterému stejně jako městské radě, předkládá zprávy o činnosti městské policie.

Zástupce ředitele

Zástupce ředitele MP HB je přímo podřízen řediteli městské policie a v době jeho nepřítomnosti jej zastupuje se všemi právy a povinnostmi. Odpovídá za organizaci, řízení přímého výkonu služeb a výcvik strážníků. V případě mimořádných událostí a nepřítomnosti ředitele městské policie přímo podléhá starostovi města.

Metodicky koordinuje spolupráci MP HB s Policií ČR v Havlíčkově Brodě a včas zpracovává hlášení a doklady o činnosti městské policie. Denně poučuje formou krátké porady strážníky do služby, vybavuje je vším potřebným a přezkušuje jejich znalosti. Kontroluje činnost strážníků ve výkonu služby, jejich střeleckou a fyzickou přípravu, dodržování vnitřního pořádku a provádí čtvrtletní hodnocení strážníků. Zabezpečuje čerpání řádné dovolené a náhradního volna strážníků, provádí namátkové kontroly používání pokutových bloků, pokladních stvrzenek a finanční hotovosti.

Dále kontroluje evidenci zbraní a střeliva, čistotu a uložení zbraní a střeliva, vede sklad a výdej výstrojních součástek. Rovněž má odpovědnost za vozový park městské policie, autoprovoz a řádné využití motorových vozidel. Řediteli městské policie předkládá návrhy na odměny a tresty strážníků a účastní se pravidelných porad ředitele městské policie.

Oddělení prevence kriminality

Dvě strážnice zařazené do oddělení prevence kriminality jsou přímo podřízeny řediteli městské policie a v době jeho nepřítomnosti, zástupci ředitele městské policie. Jejich hlavním úkolem je zajištění preventivní činnosti Městské policie Havlíčkův Brod, ale samozřejmě je jejich náplní i pochůzková činnost s vykonáváním povinností a oprávnění ze zákona o obecní policii. Činnost v rámci prevence kriminality je prioritně zaměřena na cílové skupiny žáků mateřských, základních a středních škol, ale i na seniory.

Účastní se pravidelných porad s ředitelem městské policie a jeho zástupcem, kde řeší především aktuální programy z prevence kriminality. Probírají jaké besedy, kdy a kde se budou konat a jaká budou jejich tematická zaměření. Přípravují další výhledové akce z programu prevence kriminality. Jejich další povinnosti jsou stejné, jako u strážníků v přímém výkonu služby a vyplývají především ze zákona o obecní policii a dalších právních norem.

Vedoucí směny

Ve své činnosti je podřízen řediteli městské policie a jeho zástupci (při jejich nepřítomnosti v mimořádných situacích přímo starostovi města). Je nadřízen všem strážníkům ve službě, má svého zástupce, který jej v době nepřítomnosti zastupuje se

všemi jeho povinnostmi. V nepřítomnosti ředitele a zástupce ředitele městské policie je plně zastupuje a odpovídá za chod městské policie.

Zodpovídá za správný výkon služby svých podřízených a zpracovává jejich měsíční a čtvrtletní hodnocení. Denně poučuje formou krátké porady strážníky do služby, vybavuje je vším potřebným a přezkuzuje jejich znalosti. Organizuje včasné a správné zpracování všech dokladů a hlášení.

Koordinuje činnost své směny, udržuje spojení s hlídkami v terénu a přijímá oznámení od občanů. Organizuje vnitřní pořádek ve směně a přestávky strážníků, řídí v rámci služby využívání služebních vozidel městské policie a dbá na to, aby sloužící strážníci dodržovali stejnokrojový řád, byli řádně upraveni a ukázněně vystupovali na veřejnosti. Při výkonu své činnosti spolupracuje s operačním oddělením Policie ČR.

Účastní se na pravidelných i mimořádných poradách s ředitelem městské policie a jeho zástupcem.

Strážníci

Jsou podřízeni řediteli a zástupci městské policie a jednotlivému vedoucímu směně dle jejich zařazení u konkrétní směny. Postupují v souladu s ustanoveními zákona o obecní policii, dalšími zákonnými normami a dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek. Jejich povinností je se seznámit se všemi úkoly, právy a povinnostmi, které jim z funkce strážníka městské policie vyplívají, a které musí bezpodmínečně dodržovat.

Sekretariát

Administrativní pracovnice je přímo podřízena řediteli městské policie. Účastní se všech porad městské policie a sepisuje z nich zápis. Vede personální agendu městské policie, vypracovává podklady pro mzdovou účtárnu a vyřizuje písemnou agendu. Na starosti má přebírání pošty, vedení její evidence a následné zakládání. Eviduje faktury, objednávky, pokutové bloky, pokladní stvrzenky a finanční hotovost. K její činnosti patří též evidence čerpání rozpočtu městské policie za rok a jednotlivé měsíce.

Příloha č. 3

Mapa rozmístění kamerových bodů v Havlíčkově Brodě

Příloha č. 4

Dotazník

DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,

studuji poslední rok bakalářského studia oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, Fakultě humanitních studií, Institutu mezioborových studií v Brně. Má bakalářská práce je zaměřena na otázky vnímání městské policie veřejností.

Dotazník je anonymní a jeho výsledky budou využity výhradně pro potřeby bakalářské práce a údaje v něm zjištěné budou považovány za důvěrné a nebudou dále šířeny. Při vyplňování dotazníku se řiďte, prosím, tímto jednoduchým postupem: Pozorně si otázku přečtete a označte znakem „X“ Vámi zvolenou variantu vedle nabízené odpovědi.

V další části dotazníku jsou otázky postaveny tak, aby Vám umožňovaly stručně vyjádřit Váš názor.

Velmi si vážím času, který věnujete vyplnění mého dotazníku. Děkuji za ochotu.

Jiří Tecl

1. Pohlaví:

Žena Muž

2. Věk

pod 25 let 26-35 let 36-45 let 46-55 let nad 55 let

3. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

Základní

Střední bez maturity

Střední s maturitou

Vyšší odborné

Vysokoškolské

4. Jaká je Vaše současná pracovní pozice?

řídící pracovník/pracovnice

řadový pracovník/pracovnice

studující

důchodce/kyně

nezaměstnaný/á

jiné (stručně vypište)

5. Cítíte se Vy, nebo Vaše rodina v našem městě bezpečně?

Ano velmi Spíše ano Spíše ne Rozhodně ne

6. Jak hodnotíte Vaši spokojenost s činností městské policie v našem městě?

Naprosto spokojen Spíše spokojen

Nespokojen Naprosto nespokojen

7. Jaká je Vaše důvěra v městskou policii v našem městě?

Velmi nízká Nízká Vysoká Velmi vysoká

8. Jak hodnotíte celkový vzhled a vystupování strážníků městské policie v našem městě?

Výborně Chvalitebně Dobře

Dostatečně Nedostatečně

9. Jak vnímáte pravomoci městské policie?

Jsou dostatečné Jsou nepřiměřeně rozsáhlé Jsou nedostatečné

10. Činnost městské policie v našem městě hodnotíte jako:

Velmi přínosnou pro bezpečnost a pořádek ve městě

Pozitivní

Vhodně doplňující činnost Policie ČR

Zbytečnou

11. Obrátil/a byste se v případě potřeby na strážníka městské policie v našem městě?

Rozhodně ano Spíše ano Spíše ne Rozhodně ne

12. Myslíte si, že je profesionalita a vzdělanost strážníků na patřičné úrovni?

Ano Nevím Ne

13. Myslíte si, že je preventivní činnost městské policie na školách v našem městě dostačující?

Ano Nevím Ne

14. Domníváte se, že je městská policie v našem městě dobře technicky vybavena?

Ano Nedovedu posoudit Ne

15. Domníváte se, že jsou finanční prostředky, které naše město vynakládá na činnost městské policie dobrou investicí?

Rozhodně ano Spíše ano Nevím Spíše ne Rozhodně ne

16. Dovedete si představit, že by městská policie v našem městě vůbec neexistovala?

Ano Ne

17. Práce strážníka v našem městě by se dle Vás měla soustředit především na:

Dohled na veřejný pořádek a bezpečnost

Dohled na silniční provoz

Vzdělávání dětí a mládeže v oblasti bezpečnosti a prevence

Jiné (vypište)

18. Těžiště činnosti strážníka v našem městě se dle Vás v současnosti soustředí především na:

Dohled na veřejný pořádek a bezpečnost

Dohled na silniční provoz

Vzdělávání dětí a mládeže v oblasti bezpečnosti a prevence

Jiné (vypište)

19. Co podle Vás chybí naší městské policii

.....
.....
.....
.....

20. Co byste zlepšil/a na práci městské policie v našem městě

.....
.....
.....
.....

21. Jaký by měl být strážník městské policie

.....
.....
.....
.....

Závěrem bych Vám chtěl poděkovat za ochotu a čas, který jste věnovali tomuto dotazníku a také za Vaše názory na naši městskou policii, které jste zde vyjádřili.